Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

**Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи**

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 6 май, шанба ◆ 49 ЙИЛ ЧИҚИШИ, № 106 (13.666). ◆ БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

Суратда: Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг пешқадам ишчилари Зоя Фролова ва Рихси Нормуҳаммедов ўртоқлар. Улар Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажараётирлар.

И. Глауберзон фотоси.

ТУРКМАНИСТОНДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ОЧИЛДИ

ДЎСТЛИГИМИЗ БАҲОРИ

● Кеча Ашхободдаги Мулланапас номидаги Академик драма театри биносида ўзбек адабиёти ва санъати декадаси очилди ● Тантанали кеча ўзбек ва туркман халқлари дўстлигининг катта байрамига айланди.

▲ ▲ ▲ ▲

Туркманистонда ҳозир авжи баҳор пайти. Боғлар хушбўй ҳидлар билан тўлган, бепоён пахта далалари ям-яшил ниҳоллар билан қопланган, дала-даштларда қийғос очилган лолалар қип-қизил гиламга ўхшайди. Туркманистон баҳори ўз еридаги шу кунларнинг бутун гўзаллигини пойтахтга тортиқ қилгандек, мамлакатимиз халқлари қардошлиги, дўстлигининг янги байрамига — Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг Туркманистондаги декадасига юборгандек туйилади.

Бугун декада бутун республика бўйлаб ўзининг ўйноқи, жарангсоз юришини бошлайди. Бу юришни у буюк маърифатчи ва шоир Мулланапас номига қўйилган академик театрдан — санъатнинг кўркам саройидан бошлайди.

Туркман элида азалдан давом қилиб келаётган яхши анъанага — меҳмондўстлик урф-одатига кўра мезбонлар муштоқ бўлиб кутилган меҳмонларни ўз қалбларининг туҳфаси — ашула ва музика билан қарши олишди. Декада қатнашчилари худди чаманзордай яшнаб турган театрнинг нақшинкор эшикларидан кириб келдилар. Ҳамма дала ва боғларнинг гуллари худди шу залда тўплангандек туйилди. Эшикларнинг олди ҳам, саҳнанинг теварак-атрофи ҳам гулга безанган. Владимир Ильич Ленин портрети худди гуллар тўлқини устида тургандек.

Президиум столи ёнида — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов ўтиришибди.

Президиумда — Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси А. Клычев, республика Министрлар Советининг Раиси М. Ғафуров, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Ч. Отаев, О. Оразмуҳамедов, В. Н. Риков, Д. Қораев, Ҳ. Назарова, М. К. Шобасанов ўтиришибди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник Н. Г. Лященко, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, ижодий союзларнинг раҳбарлари, икки қардош республиканинг кўзга кўринган маданият арбоблари ҳам улар билан бирга ўтиришибди.

Туркманистон Министрлар Советининг Раиси М. Ғафуров Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадасининг бошланишига бағишланган тантаналарни очади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов минбарга чиқади.

Азиз меҳмонларимиз, ўзбек қардошларимиз! — дейди у. — Кечагина биз Биринчи май байрамини — ер куррасидаги ҳамма халқларнинг баҳор ва дўстлик байрамини, барча мамлакат меҳнаткашларининг тинчлик ва бирдамлик байрамини нишонлаган эдик. Бугун эса, биз Туркманистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадасини очмоқдамиз. Бу декада Биринчи май байрамининг давоми деса бўлади. Бу декада халқларимиз маданиятининг чинакам байрамига айланади, қардошларча дўстлигимизнинг ёрқин намойиши бўлади.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан сизларни ва сизлар орқали меҳнатсевар бутун ўзбек халқини чин кўнгилдан табриклашга, сизларни декада очилиши билан қутлашга, Туркманистоннинг серқуёш меҳмондўст элида мана шу 10 кун давомида сизларга катта-катта ижодий муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ўтган йил биз сизларнинг республикангизда бўлган эдик. Ўзбек қардошларимиз Совет Туркманистони вакилларини нақадар хурсандлик ва самимият билан кутиб олганликлари ҳали-ҳали эсимизда. Энди сизлар бизларга меҳмон бўлиб келдингиз. Биз ҳам сизларга нисбатан самимий муҳаббат ва чуқур ҳурмат билан жавоб қилиш имкониятига эга бўлганлигимиз учун бахтиёрмиз. Сизлар республикамизнинг энг азиз ва энг матлуб меҳмонлари бўлажаксиз.

Ўртоқ Овезов Ўзбекистон Компартияси ва ҳукуматининг раҳбарларига, шунингдек ўзбек адабиёти ва санъатининг кўзга кўринган арбобларига шу тантаналарда шахсан қатнашаётганликлари учун чин кўнгилдан миннатдорчилик билдириб, кейинги йилларда миллий маданиятларнинг декадалари ўтказилаётганлиги СССРнинг қардош халқларига жуда манзур бўлганлигини ва яхши анъана бўлиб қолганлигини, совет халқларининг бузилмас дўстлигини янада мустаҳкамлашга, улар маданиятининг ўзаро бойиши ва равнақига, меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашни кучайтиришга ёрдам бераётганлигини айтиб ўтди.

Халқларимизнинг тақдири, деди у, кўп жиҳатдан бир-бирига яқин. Туркманлар билан ўзбеклар қардошларча дўстлигининг томирлари узоқ асрлардан бери давом этиб келмоқда. Сизлар билан биз фақат яқин ва яхши дўстгина бўлиб қолмасдан, фақат тилларимизгина бир-бирига яқин бўлиб қолмасдан, шу билан бирга тўхтовсиз ривожланиб бораётган анъаналаримиз ҳам бир-бирига яқин бўлиб, маънавий ҳаётимиздаги бу анъаналар бизларни бирлаштириб турибди.

Шоҳлар, хонлар ва амирларнинг кирдикорларига қарамай, икки қардош халқимизнинг энг яхши намояндалари ҳамиша бир-бирлари билан маданий алоқада бўлишга интилиб келдилар ва бир-бирлари билан алоқада бўлишдан манфаатдор эканликларини кўрсатиб келдилар. Ўз ижодлари билан ўзбекларга ҳам, туркманларга ҳам баб-баравар яқин ва азиз бўлган Хоразмий, Беруний, Форобий ва бошқа қадим замонлардаги сўз усталарини эсга олайлик. Маданиятларнинг бир-бирига таъсири улуғ Алишер Навоий замонида айниқса сезиларли бўлиб қолди. Халқингиз маданиятида бутун бир даврни ташкил этган унинг атоқли асарлари кейинги бўғин туркман шоирларига ҳам жиддий таъсир ўтказди. Унинг оҳангдор шеърлари ҳар бир туркман оиласида севиб ўқилмоқда. Энг яхши туркман созандалари унинг илҳомбахш ғазалларига музика басталаганлар, шунинг учун ҳам ҳозирги кунда Навоий сўзи билан жаранглаб турган ажойиб оҳангларни ҳар бир талантли бахшининг репертуарида учратиш мумкин. Туркман классик адабиётининг асосчиси Махтумқули асарлари ҳам қардош ўзбек халқи адабиёти ва музика санъатининг ривожланишига мана шундай самарали таъсир ўтказди.

Дўстлигимиз дарахти Совет ҳокимияти даврида халқларни ягона бузилмас оилада жипслаштирган Ленин идеяларининг ҳаётбахш қуёши остида барқ уриб гуллаб, беҳисоб мевалар берди.

Маънавий ва маданий алоқаларимиз йўлини тўсиб турган ғовларнинг ҳаммаси Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейин олиб ташланди, бу алоқаларнинг ривожланиши учун ғоят қулай имкониятлар вужудга келтирилди. Ҳозирги кунда туркманлар ўз она тилларида ўзбек классиклари билан бир қаторда Ғафур Ғулом, Ойбек, Шароф Рашидов, Абдулла Қаҳҳор, Асқад Мухтор, Зулфия ва бошқа кўпгина ҳозирги замон ўзбек ёзувчиларининг асарларини ҳам ўқимоқдалар. Шу билан бирга энг яхши туркман адиблари ва шоирларининг китоблари ўзбек тилига таржима қилиниб нашр қилинаётганлиги биз учун энг қадрли ва ёқимли бир ҳодисадир.

Ўзбек драматургларининг пьесалари туркман театрларининг саҳнасида муваффақият билан ижро этилмоқда. Ўзбек концерт ансамблларининг ва ажойиб солистларининг санъати томошабинларимизни қойил қолдирмоқда. Кино ходимлари, композиторлар, рассомлар, санъатнинг ҳамма турлари намояндалари ўртасида доимий ижодий алоқалар қилиниб турибди. Мана шу фойдали амалий алоқаларни йўлга қўйишда анчагина тажриба орттирдик. Бу тажриба бир-биримизни бойитмоқда, совет социалистик маданиятининг умумий ўзанида миллий маданиятларимизнинг ўсишига ёрдам бермоқда.

Халқларимизнинг интернационал дўстлиги барча муваффақиятларимиз асосларининг асосидир. Дохиёна ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси туфайлигина мана шундай дўстлик рўёбга чиқди. Ленин тузган ва тарбиялаб вояга етказган Коммунистик партия халқларимизни зулмат ва ҳуқуқсизлик чангалидан социалистик қурилишнинг порлоқ йўлига олиб чиққанлиги билан бениҳоя бахтиёрмиз.

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар Туркманистон, маълумки, чор Россиясининг энг қолоқ чекка ўлкаларидан бири эди. Туркман халқи патриархалчиликдан, капитализмнинг уқубатли босқичини четлаб ўтиб социализм сари кескин сакраб ўтиши лозим бўлди. Ленин партиясининг раҳбарлигида, Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг ва аввало, буюк рус халқининг қардошларча ёрдами билан халқимиз социализм сари мана шундай сакраб ўтди. Эндиликда Туркманистон йирик индустриал-аграр мамлакат бўлиб қолди.

Б. Овезов Совет давлатининг шонли 50 йиллигини Туркманистон қандай муваффақиятлар билан кутиб олаётганлигини батафсил ҳикоя қилиб берди. Совет мамлакатида, деди у, ҳамма миллатлар ва элатларнинг тақдири муштарак. Биргаликда босиб ўтилган катта ва қийин йўл халқлар дўстлигини чиниқтирди, тоблади, бузилмас дўстликка айлантирди. Коммунизмга яқинлашиб борганимиз сари кўп миллатли Совет давлатида бирлашган халқларнинг истак ва орзулари тобора тўлиқроқ қондирила беради, барча совет миллатларининг экономикаси ва маданияти тобора муваффақиятли ривожлана беради, уларнинг қардошларча ҳамдўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамлана беради.

Партия республикалараро алоқаларни бундан буён ҳам кенгайтира бериш, такомиллаштира бериш, хўжалик қурилишидаги тажрибаларни ўртоқлашишни яхшироқ ташкил этиш, кадрларни ҳам ўзаро алмашиб туришни йўлга қўйиш зарурлигини кўрсатиб берди. Умумдавлат манфаатлари билан миллий манфаатларни бир-бирига уйғунлаштириб олиб боришни партиямиз коммунизм қурилишдан иборат улуғ ишимиз муваффақиятини таъминловчи мутлақо зарур шарт деб билади. Бугун очилаётган декада республикалараро алоқалар, маданий қурилишдаги тажриба айирбошлаш ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатувчи кўпгина мисоллардан биридир.

Б. Овезов нутқини тамомлаб бундай деди:

Ўзбек адабиёти ва санъатининг Туркманистондаги декадаси бутун мамлакатимиз Улуғ Октябрь 50 йиллигига ғайёргарлик кўраётган ажойиб кунларда очилмоқда. Бу декада ҳам юбилей йилининг зўр воқеаларидан бири бўлади, дўстлигимизни, Ўрта Осиё халқлари маънавий маданиятини ривожлантиришдаги муваффақиятларимизни кўрсатувчи ёрқин намойиш бўлади.

Бу декада ўзбек ва туркман ёзувчиларини ва санъат арбобларини халқларимизнинг қаҳрамонона меҳнатини акс эттирувчи, бизни социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳрати йўлида янги шижоатлар кўрсатишга илҳомлантирувчи санъат ва адабиётнинг янги асарларини яратишга илҳомлантира берсин.

Яшасин дўстлигимиз, барча совет халқларининг жонажон Коммунистик партия, улуғ Ленин идеялари жипслаштирган дўстлиги!

Инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизмга йўл очаётган буюк совет халқининг қудрати мустаҳкамланаверсин!

Яшасин жонажон Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети!

СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати М. Ашрафий сўзга чиқади. Композитор, ўлкамиз санъатини ўзимизнинг қардошларимизга кўрсатиш бизни ғоят қувонтиради, деди.

Халқларимизнинг маданиятлари гуллаб-яшнаётганлиги доно ленинча миллий сиёсат тантанасининг ёрқин далилидир. Революциядан олдин ўзбек тилида ҳам, туркман тилида ҳам ҳатто «опера», «балет», «симфония» деган сўзлар йўқ эди. Ҳозирги кунда эса, Ўзбекистон, Туркманистон ва бошқа қардош республикаларнинг композиторлари музиканинг мана шу жанрида яратган ўнлаб асарлар театрларимизнинг саҳналарида кўрсатилмоқда ва янграмоқда.

М. Ашрафий туркман халқи самимий, чинакам дўстона кутиб олганлиги учун унга Ўзбекистоннинг барча маданият арбоблари номидан қизғин ташаккур изҳор қилди.

Туркман саҳнасининг улкан устаси, СССР халқ артисти С. Муродова декада қатнашчиларига мурожаат қилиб, уларни юрак сўзлари билан табриклайди.

Бизнинг халқларимиз, дейди у, бир дарёдан сув ичаётган, битта буюк мақсад билан бирлашган халқлардир. Сизлар бизнинг азиз меҳмонларимизсиз, шунинг учун ҳам сизларнинг, Махтумқули ўз қўшиқларини яратган, буюк ўзбек шоири Алишер Навоийнинг шеърларига макон бўлиб турган туркманлар юртига сизларнинг келишингиз тўғрисидаги хабар Амударё соҳилидан кекса Каспий соҳилларигача яшиндек тез тарқалди. Шунинг учун ҳам ҳамма жойда сизларнинг олдингизга тўкин дастурхонимиз ёйилади, сизларнинг шарафингизга ҳамма жойда туркман қўшиқлари янграйди.

Яқинда Ўзбекистонда бўлиб ўтган учрашувлар бизнинг асло эсимиздан чиқмайди. Бугун бўлса, биз сизларни кенг қучоқ очиб кутиб олмоқдамиз. Туркманистоннинг ҳамма жойида каттадан тортиб то кичиккача ҳамма одамлар сизларга хуш келибсиз, севикли қардошларимиз, дейишади!

Сўз КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга берилади. У, тантана қатнашчиларини ва бутун туркман халқини Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан ва Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан табриклаб, уларга чин кўнгилдан қизғин қардошлик саломини топширади.

Бундан ярим йил олдин Улуғ Октябрнинг юбилей йили бошланаётган пайтда, деди Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистонда Совет Туркманистони адабиёти ва санъатининг декадаси юксак сиёсий активлик вазиятида ўтган эди. Бу декада қардош республикаларимиз халқларининг катта ва қувончли байрами бўлди, ажойиб социалистик маданиятимизнинг ёрқин байрами, туркман халқи талантларининг умумхалқ кўриги бўлди.

Бугун Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги бўсағасида Туркманистон элида ўзбек адабиёти ва санъатининг декадаси бошланмоқда. Биз ҳаммамиз бу декадани Ўзбекистон ва Туркманистон халқларининг ижтимоий ва маданий ҳаётидаги катта ва муҳим воқеа деб биламиз.

Шу декадаларнинг аҳамияти адабиёт ва санъат доираси билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Улар халқлар бузилмас дўстлигининг энг ёрқин намойишига, Совет ҳокимияти йилларида халқларимизнинг Ленин партияси раҳбарлигида эришган жуда катта ютуқларининг зўр кўрикларига айланмоқда.

Совет халқлари янги турмуш қуришдаги ўзларининг ҳамма муваффақиятларига, ўзларининг эркинликларига, ўзларининг бахтларига Улуғ Октябрь, жонажон Коммунистик партия туфайли эришдилар. Улуғ Октябрь халқларимизни асрий қулликдан, қашшоқлик ва ҳуқуқсизликдан озод қилиб, чинакам тараққиёт йўлига, ижодий яратувчилик йўлига олиб чиқди. Улуғ Октябрь миллий тенгсизликни, миллий адоватни жуда кескин равишда абадий тугатди ва мамлакатимизда миллий масалани ленинча негизда — энг тўғри, энг одилона негизда ҳал қилди, Совет давлатидаги ҳамма халқларни муштарак мақсад ва вазифалар билан — социалистик ва коммунистик жамият қуриш мақсади ва вазифалари билан бирлашган ягона, бузилмас оила қилиб жипслаштирди.

Халқлар дўстлиги бизнинг энг муқаддас, энг қимматбаҳо ғалабамиздир. Халқлар дўстлиги бизнинг кучимиз, қувончимиз, бахтимиздир, эришган барча муваффақиятларимизнинг негизидир, бундан буён эришадиган тағин ҳам катта, тағин ҳам улуғвор ҳамма ғалабаларимизнинг чин гарантиясидир.

Ҳаётимизнинг ҳар бир куни халқлар дўстлигининг гўзал намуналарини намойиш қилиб турибди. Ўзбекистон ва Туркманистон халқларининг ҳақиқатан самимий, ҳақиқатан сидқидил, беғараз дўстлиги мисолида ҳам буни яққол кўриб турибмиз. Энг муҳим халқ хўжалик вазифаларини бир сафда туриб, ялпи кучимиз билан биргаликда ҳал қилмоқдамиз, бу билан биз Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун олиб бораётган курашига салмоқдор ҳисса қўшмоқдамиз.

(Охири учинчи бетда).

ЗАФАРЛАР, РАПОРТЛАР

● Корхоналар ва ташкилотлар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг 1967 йил биринчи квартали якунларига кўра, «Союзсельхозтехника» бирлашмаси билан қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи Андижон областидаги Ленинск ремонт заводига берилди. Корхона квартал планини анчагина ошириб бажарди, ҳар бир ишловчининг иш унумини 14,8 процент кўпайтирди ва бир сўмлик товар маҳсулотига кетадиган харажатларни ўн бир тийин пасайтирди. Хўжаликлардаги чорвачилик фермаларини механизациялаш, майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш юзасидан ер ишларини бажаришда энг яхши кўрсаткичларга эришган «Узсельхозтехника» Шаҳрисабз ва Самарқанд район бирлашмалари ҳам шундай фахрли мукофот олдилар.

«Узсельхозтехника» Вобкент район бирлашмасига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети билан Узсовпроф кўчма Қизил байроғи берилди.

● Қорақалпоғистон АССРнинг ихтисослаштирилган хўжаликлари шоли экишга киришдилар.

Амударёнинг қуйи қисмида шоликорликка эндиликда 12,2 минг гектар ер ажратилди. Қўриқ ерларда бир неча янги канал ва коллектор қазилди, неча ўнлаб йирик ва юзлаб ўрта ва кичик сув олиш ва тақсимлаш темир-бетон иншоотлари қурилди.

● Баҳорги мўл ёмғир Ўзбекистоннинг лалми массивларини жуда қондирди. Эндиликда ғалла барқ уриб яшнамоқда. Буғдой ва арпа найчалаб, бошоқ туга бошлади.

Самарқанд ва Қашқадарё областларининг лалмикорликларидаги ғалла айниқса қийғос етилмоқда.

● Мирзачўлдаги энг йирик шоликорлик «Сирдарё» совхозида қурилаётган янги машина канали трассасининг биринчи участкасидан сув қўйилди. Сув трассаси жуда оригиналдир. Канал учун ер қазиш талаб этилмади. Бўйи 2 метр келадиган қилиб уйилган икки тупроқ уюмининг ўртаси канал бўлди. Бу антиқа ариқдан ҳар секундда 32 кубометр сув ўтказса бўлади. Сирдарё қирғоғида ўрнатилган 180 насос шу ариқларга сув чиқариб беради.

СОВЕТ МАТБУОТИ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

5 май Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш «Правда» вужудга келган кунга — унинг 55 йиллигига бағишланди. Газета, нашриёт ва полиграфия ходимлари, ишчи мухбирлар, корхона ва муассасаларнинг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Тошкент гарнизонининг жангчилари, газета ва журналларнинг редакторлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мажлислар залига тўпландилар.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобожонова очди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланади.

«Ҳақиқати Ўзбекистон» газетасининг редактори Ш. Ниёзов совет матбуоти куни тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Х. Сирожиддинов журналистлар, полиграфия ва китоб савдоси ходимларидан катта группасига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони бериш тўғрисидаги Фахрий ёрлиқларини топширди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси аъзолигига кандидат С. Р. Расулов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ЖУРНАЛИСТЛАРИ, БОСМАХОНА ВА КИТОБ САВДОСИ ХОДИМЛАРИГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада матбуот, китоб савдосини ривожлантириш соҳасида катта хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин:

1. **Одилов** Тожи — «Коммунизм сари» Жиззах район газетасининг редактори;
2. **Ашуров** Нусрат Раҳматович — «Бухоро ҳақиқати» газетаси масъул секретарининг ўринбосари;
3. **Аҳмаджонова** Ҳадия — Чирчиқ босмахонасининг печатниги;
4. **Очилов** Саидмурод — Морозов номидаги Самарқанд босмахонаси ҳарф териш цехининг бошлиғи;
5. **Габидов** Тимур Галиевич — Сурхондарё область «Ленин байроғи» газетасининг старший адабий ходими;
6. **Ғуломова** Баҳри Ғуломовна — Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмасининг бошлиғи;
7. **Дерменжи** Абдулла — «Ленин байроғи» газетаси редакторининг ўринбосари;
8. **Есенбоев** Зиёд Исломович — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Матбуот давлат комитетининг раиси;
9. **Зайнабиддинов** Ғулом — Андижон область «Коммунист» газетасининг масъул секретари;
10. **Изиқулов** Болтабой — «Правда» 50 йиллиги номли Нукус полиграфия комбинати ҳарф териш цехининг мудири;
11. **Исмоилов** Аҳмад — Тошкент область «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори;
12. **Эргашев** Латиф — «Совет Ўзбекистони» газетасининг Самарқанд областидаги махсус мухбири;
13. **Исҳоқов** Абдураззоқ — Тошкентдаги 3- босмахона линотип ускуналарини созловчи;
14. **Мирзаев** Абдулла Раҳимбобоевич — Фарғона область «Коммуна» газетасининг редактори;
15. **Музаффаров** Тўлаш — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриёти линотип цехининг бошлиғи;
16. **Мухторов** Муҳаммаджон — «Ҳақиқати Ўзбекистон» газетаси адабиёт ва санъат бўлими мудири;
17. **Нўъмонов** Ҳабиб — «Совет Ўзбекистони» газетасининг қишлоқ хўжалик бўлими мудири;
18. **Раҳимов** Эгам — «Хоразм ҳақиқати» газетасининг редактори;
19. **Соатов** Тўлаган — «Партия турмуши» республика журналининг бош редактори;
20. **Тиллаев** Санжар — «Ўзбекистон маданияти» республика газетаси редакторининг ўринбосари;
21. **Тўхтаев** Сафо — Тошкент офсет фабрикасининг мастери;
22. **Умаров** Йўлдош — «Қашқадарё ҳақиқати» область газетасининг редактори;
23. **Утемуратов** Мует — «Совет Қорақалпоғистони» газетаси қишлоқ хўжалик бўлими мудири;
24. **Фаттоҳов** Ғаври Фаттоҳович — «Янгийўл» район газетасининг редактори;
25. **Йўлдошев** Яхё Ҳамроевич — ЎзТАГ таржималар бўлимининг мудири;
26. **Ёдгоров** Холбек Ёдгорович — «Совет Ўзбекистони» газетаси редакторининг ўринбосари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил, 5 май.
Тошкент шаҳри.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРГА — ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети чорвадорлар социалистик мусобақасининг 1967 йил биринчи квартал натижаларини якунладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА (область партия комитетининг секретари ўртоқ Н. МАҲМУДОВ, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Е. ТАСАНБОЕВ, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Х. МАЖИДОВ) қолдирилди. Бу область 1967 йилнинг биринчи кварталида қорамоллар, шу жумладан сигирлар, қўй ва эчкилар туёғини кўпайтирган, шунингдек сут етиштиришни 13 процент ва гўшт етиштиришни 14 процент кўпайтирган, ҳар бир сигирдан 364 килограммдан сут олган, беда экиш планини 114 процент, маккажўхори экиш планини 127 процент бажарган, гўшт, сут, тухум тайёрлаш квартал планларини ошириб бажарган, қорамоллар, қўй ва эчкиларнинг 99,5 процентини, чўчқаларнинг 97 процентини сақлаб қолган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Фарғона областининг ҚУВА РАЙОНИга (район партия комитетининг секретари ўртоқ Д. СУЛТОНОВ, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Х. ЭРМАТОВ, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. ИСҲОҚОВ) берилди. Бу район сут етиштиришни 33 процент, гўшт етиштиришни 6 процент, тухум етиштиришни икки ярим баравар кўпайтирган, ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутнинг миқдорини кўпайтириб, 227 килограммдан 297 килограммга етказган, чорва молларни урчитиб кўпайтиришни яхшилаган ва қорамолларнинг 99,2 процентини, қўй ва эчкиларнинг 99,5 процентини сақлаб қолган, қўй ва эчкиларнинг туёғини 34 процент кўпайтирган, гўшт, сут ва тухум тайёрлаш ҳамда харид қилиш квартал планларини ошириб бажарган. Байроқ Сирдарё областидаги Фориш районидан олиб берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Бухоро областидаги «КОММУНИЗМ» совхозига (директори ўртоқ Н. УРУМБЕТОВ, партия ташкилотининг секретари ўртоқ И. ОЙИМБЕТОВ, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ К. АҲМЕДОВ) берилди. Бу совхоз қўйларнинг тўла сақлаб қолинишини ва улар туёғини квартал мобайнида 25 процент кўпайтиришни таъминлаган, ҳар 100 совлиқдан 146 тадан қўзи олган ва совлиқлар сонининг 51 процентига нисбатан урғочи қўзиларни насл олиш учун ўстиришга қолдирган, гўшт топшириш квартал планини 173 процент бажарган. Байроқ Самарқанд областидаги «Нурота» давлат наслчилик заводидан олиб берилди.

ЭРТАГА — РАДИО КУНИ

РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

● ҲОЗИР СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ ИХТИЁРИДА 70 МИЛЛИОНДАН ОРТИҚ РАДИОПРИЕМНИК ВА РАДИОЛАЛАР, 16 МИЛЛИОНДАН КЎПРОҚ ТЕЛЕВИЗОРЛАР БОР.

● ҚИШЛОҚЛАРДА ЯШОВЧИ АҲОЛИ ҲАР КУНИ 9 МИЛЛИОНДАН ОРТИҚ РАДИОКАРНАЙЛАРДАН ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИНИ ЭШИТАДИ.

● УЛУҒ ВАТАН УРУШИ АРАФАСИДА РАДИОСОЗЛИК САНОАТИМИЗ ЙИЛИГА 160 000 РАДИОПРИЕМНИК ВА РАДИОЛА, 300 ТЕЛЕВИЗОР ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ЭДИ. 1965 ЙИЛДА 5 МИЛЛИОН РАДИОПРИЕМНИК ВА РАДИОЛА, 4 МИЛЛИОНГА ЯҚИН ТЕЛЕВИЗОР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ.

● ЎТГАН ЙИЛИ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИГА МАТЛУБОТ ЖАМИЯТЛАРИ ВА САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ 1652 МИНГ РАДИОПРИЕМНИК ВА РАДИОЛА, 1200 МИНГ РАДИОКАРНАЙ ЕТКАЗИБ БЕРДИЛАР.

● БУТУНИТТИФОҚ РАДИОСИДАН ТАШҚАРИ, ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ УЧУН 14 РЕСПУБЛИКА, 20 АВТОНОМ РЕСПУБЛИКА, 120 ГА ЯҚИН ЎЛКА ВА ОБЛАСТЬ РАДИОЭШИТТИРИШ КОМИТЕТЛАРИ, 2395 РАЙОН РАДИОРЕДАКЦИЯЛАРИ ЭШИТТИРИШЛАР ОЛИБ БОРАДИЛАР. ШУНИНГДЕК, 120 ТЕЛЕВИЗИОН СТУДИЯ ҲАМ ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИ УЧУН ЭШИТТИРИШЛАР БЕРАДИ. МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ 67 РЕТРАНСЛЯЦИЯ ҚУРИЛМАЛАРИ ОРҚАЛИ ТРАНСЛЯЦИЯ ҚИЛИНАДИ.

Радионинг биринчи қалдирғочлари — (чапдан ўнгга): республикада хизмат кўрсатган артист И. Икромов, пианиночи Е. И. Лебедева, танбурчи Р. Ражабий, биринчи диктор Х. Авазхўжаев, республикада хизмат кўрсатган артист А. Хўжаев, редактор И. Қаландаров, (иккинчи қаторда турганлар) биринчи ўзбек аёл диктори Ф. Юнусова, республикада хизмат кўрсатган артист М. Алишаева, старший редактор С. Бухараева. З. Пенсон фотоси.

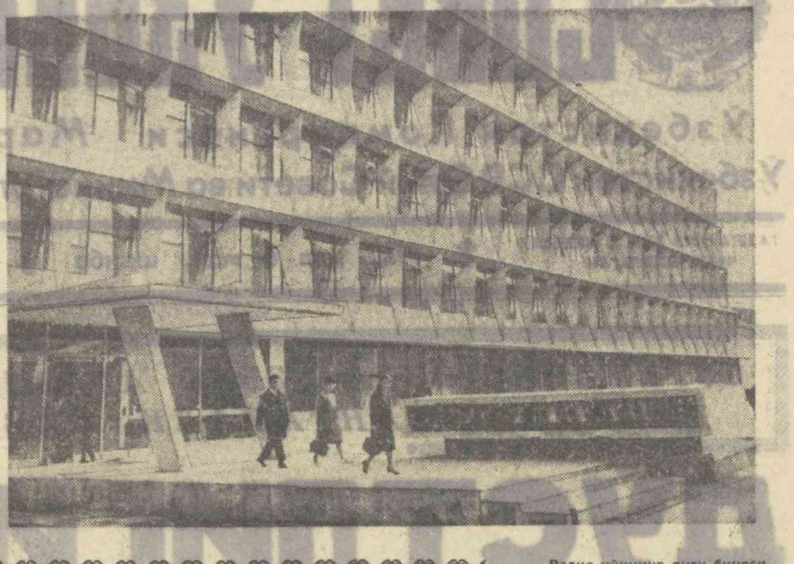

Радио уйининг янги биноси.

И. Глауберзон фотоси.

ТОШКЕНТ ОВОЗИ

Мамлакатимизда радиоэшиттиришнинг йўлга қўйилиши ва ривожланиши Владимир Ильичнинг номи билан чамбарчас боғлиқдир.

1920 йил бешинчи февралда Ильич М. А. Бонч-Бруевичга бундай деб ёзган эди:

«... Сизлар барпо этаётган қоғозсиз ва масофасиз газета улуғ иш бўлади. Бу ва шунга ўхшаш ишларда сизларга ҳамма чоралар билан ва ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга ваъда бераман».

Владимир Ильич биринчи телевизион аппаратлар қуриш соҳасида олиб борилган ишлар ҳақидаги маълумотга алоҳида эътибор берди. 1917—1924 йиллар СССРда оммавий радиоэшиттиришларни бошлашга тайёгарлик кўриш даври бўлди.

1924 йил 28 ноябрда Коминтерн номидаги Марказий радиостанция орқали 3200 метр тўлқинда «РОСТА радиогазетаси»нинг биринчи сони эфир орқали эшиттирилди. Бу — биринчи совет радиогазетаси эди.

Коммунистик партия қудратли идеологик қурол бўлган радиоэшиттиришни социалистик революцияга хизмат қилдириш, Совет ҳокимиятининг революцион негизда қайта қуриш фаолиятига хизмат қилдириш соҳасида катта ғамхўрлик кўрсатди.

Совет радиоэшиттириш ва телевидение ходимларининг 50 минг кишидан иборат отряди сафларида Ўзбекистон радио ва телевидение коллективи ҳам актив меҳнат қилмоқда.

1927 йилнинг баҳорида Тошкент радиоэшиттириш станциясининг садоси эфирда биринчи марта жаранглади.

Орадан икки йил ўтиши биланоқ, Тошкент радиостанциясининг овози Ўрта Осиёнинг энг узоқ қисмларида — Помир, Хоразм ва Қорақалпоғистонда ҳам эшитилди.

1934 йилда Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети ҳузурида Радиолаштириш ва радиоэшиттириш комитети ташкил қилинди. Шу билан республиканинг катта шаҳарларида радиоузеллар орқали эшиттиришлар бошланди. 1944 йилдан эътиборан 9 та областда, 10 та шаҳар ва 43 та район радио редакциялари ҳамда Қорақалпоғистон АССР радиокомитети эшиттиришлар олиб борди. Улуғ Ватан уруши йилларида ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг ва зиёлиларнинг ҳамма кучларини фашист босқинчиларига қарши курашга сафарбар қилишда радио муҳим роль ўйнади.

Ўзбекистон радиокомитети Совет Армиясининг жангчиларига хизмат қилишда актив қатнашди, фронтлардаги аҳвол тўғрисида аҳолини ўз вақтида хабардор қилиб турди.

Совинформбюронинг Москвадан берилган ахборотлари шоринафонга ёзиб олиниб, сўнгра ўзбек ва тожик тилларига таржима қилинди ҳамда дарҳол радио орқали эшиттирилди.

Ўзбекистон радиосининг бадиий коллективлари микрофон олдида, шунингдек госпиталларда концертлар бериб туришди. Бу концертлар аҳолига ва жангчиларга ғоят манзур бўлди.

1947 йилда Ўзбекистонда хорижий мамлакатлар учун эшиттиришлар олиб борадиган редакциялар тузилди. Бу эшиттиришлар биринчи вақтларда инглиз, форс ва уйғур тилларида олиб борилган эди. Ҳозирги вақтда хорижий мамлакатлар учун олиб борилаётган эшиттиришлар кунига олти ярим соатни ташкил этади.

Тошкент овозини хорижий Шарқ мамлакатларидан ташқари, дунёнинг бошқа кўп мамлакатларида ҳам тингламоқдалар.

Республика радиоэшиттиришларининг ҳажмини тасаввур этмоқ учун мана бу рақамларни келтириш кифоя қилади: ҳозирги вақтда радиоэшиттиришлар ўзбек, тожик, қозоқ, рус ва татар тилларида олиб борилмоқда. Эшиттиришларнинг умумий ҳажми уч программада кунига 32 соатни ташкил этади.

Ўзбекистон радио журналистлари партиявий-идеологик иш олиб борувчи бошқа органлар билан маҳкам алоқада бўлиб. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини ҳар томонлама ва чуқур баён қилмоқдалар. КПСС XXIII съездининг қарорларини пропаганда қилмоқдалар, мамлакат экономикасини юксалтиришга; меҳнаткашларнинг маданий савияси ва моддий фаровонлигини кўтаришга қаратилган тадбирларнинг моҳиятини ва совет халқига бўлган аҳамиятини тушунтирмоқдалар.

Октябрнинг шонли 50 йиллиги арафасида халқимиз коммунизм қуриш йўлидаги иш ва ютуқларига якун ясамоқда, беш йилликнинг иккинчи йили планини муваффақиятли бажариш учун курашмоқда, бу шароитда Ўзбекистон радиоси ўзининг ҳамма ишларини шу олий мақсадга хизмат қилдирмоқда.

Партиямизнинг шонли революцион фаолиятини ифодалайдиган, совет давлат тузумининг ютуқларини, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги, совет кишиларининг фидокорона меҳнатини кўрсатадиган эшиттиришлар КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш тўғрисида»ги қарори асосида тайёрланмоқда ва олиб борилмоқда. Бу эшиттиришларда Совет Ўзбекистонининг юксалиш тарихи, саноат ва қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ўсиши, рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг ўзбек халқига катта ёрдами кўрсатилмоқда. Эшиттиришларда кекса большевиклар, революция ветеранлари, гражданлар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, меҳнат қаҳрамонлари, кўзга кўринган олимлар ва жамоат арбоблари иштирок этмоқдалар.

«Октябрь» номида махсус радиостанция тузилди. У ўзбек ва рус тилларида эшиттиришлар бераётир. Тарихий-революцион воқеалар, КПСС XXIII съездининг қарорларини ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумларининг қарорларини кенг пропаганда қилиш — «Октябрь» радиостанциясининг программасига асос қилиб олинмоқда.

Янги Тошкент қурувчиларига бағишланган эшиттиришлар муттасил берилиб турибди. Ўзбекистон радиосида «Тошкент бинокорлари, сизлар учун» деган махсус редакция тузилган бўлиб, у кунига бир соатдан ранг-баранг ва мазмундор эшиттиришлар бериб бормоқда.

Қурилиш коллективларининг раҳбарлари ва илғор ишчилари ўз планлари ҳақида гапириб, ўзларининг фикр ва таклифларини билдирмоқдалар. Иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларидаги радиокомитетлар билан маҳкам дўстона алоқалар ўрнатилган. Тошкентга келган бинокорларнинг исм ва адреслари уларнинг қариндошларига ва ўртоқларига маълум қилинган. Турли шаҳарлардан юборилган радиоленталар асосида «қариндошлар ва дўстлар саломи» деган эшиттиришлар ташкил қилинди. Москва, Ленинград, Киев, Минск, Ашхобод, Волгоград, Куйбишев, Горький шаҳарларидан келган бинокорларнинг хотинлари, болалари, оналари ва касбдош ўртоқлари микрофон олдида сўзладилар. Улар ўз ишларидан гапирдилар, табрик ва салом топширдилар, шу жумладан музикали салом берилди.

Қардош республикалардан келган бинокорларга бағишланган ҳамма эшиттиришларда уларнинг талаблари асосида концертлар берилди ва берилмоқда. Ўзбекистон пойтахти бинокорлари учун уюштирилган эшиттиришлар коллективлар ўртасида тажриба алмашишга имкон бермоқда.

Ўн йилдан буён кўп миллионли телетомошабинларнинг хонадонларида кечқурунлари «зангори экран» маърифат нурини сочмоқда.

Телевидение пахтакорларга ва механизаторларга, бинокор ва чўпонларга, машинасоз ва шахтёрларга, ёшларга ва болаларга яқин дўст, суҳбатдош бўлиб қолди. У телетомошабинларга янгиликларни етказмоқда.

1956 йил бешинчи ноябрда Тошкент телевидение студиясининг овози биринчи марта эфирда жаранглади, студиянинг энг биринчи дикторлари Иқбол Олимжонова ва Юнон Столяровлар «зангори экран»дан туриб Ўзбекистоннинг биринчи телетомошабинларини табрикладилар. У вақтдаги машина ва аппаратлар кунига ўрта ҳисобда бир ярим соат эшиттириш олиб боришга мосланган ва студия ходимлари ихтиёрида атиги битта студия бор эди. Шу билан бирга, студиянинг эшиттиришлари ҳафтасига фақат беш марта олиб борилар эди. 1957 йилнинг охиридан бошлаб ҳафтасига олти марта ва кунига икки соатдан кўпроқ эшиттириш олиб бориладиган бўлди. Ҳозир эса Тошкент телестудияси кун сайин ўз программаларини тўққиз ярим соатга етказди.

Техника такомиллашиши билан Тошкент телевизион марказининг эшиттиришларини томоша қиладиган жойлар ҳам муттасил кенгайиб борди. Ҳозирги вақтда Тошкентдан бериладиган биринчи программани Тошкент ва Сирдарё, Фарғона ва Андижон, Самарқанд ва Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида, шунингдек Тожикистоннинг Ленинобод зонасидаги районларида, Қирғизистоннинг Ўш областида, Жанубий Қозоғистонда, Душанбада кўрмоқдалар.

1959 йил охирида телевидение эшиттиришлари иккинчи программада ҳам берила бошланди.

Шу билан бирга, телевидение студияси ижодий коллективларининг вазифалари ҳам кенгайди ва мураккаблашди, эшиттириш шакллари кўпайди. Ҳозирги вақтда Тошкентдан телевидение эшиттиришлари ўзбек, рус ва қозоқ тилларида мунтазам олиб борилмоқда. Бундан ташқари, программага тожик, корейс, уйғур ва татар тилларидаги эшиттиришлар ҳам қўшилмоқда.

Ўзбекистон телевидениесининг истиқболи катта. Энг янги машина-ускуналарни монтаж қилиш тугалланмоқда.

Янги телевизион студия комплекси қурилмоқда. Унинг ишга туширилиши эшиттиришларни беш программада олиб боришга имкон беради. Буларнинг тўрттаси қора-оқ тусда бўлса, бир программа рангли бўлади.

Ҳозирги вақтда Тошкент телестудияси Фрунзе ва Олмаота билан мунтазам равишда бир-бирларига ўз программаларини кўрсатмоқдалар. Яқин келажакда Душанба ва Ашхобод студиялари билан ҳам мунтазам алоқа бошланади.

1966 йилда Марказий телевидение билан доимий алоқа йўлга қўйилди.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозоғистон телетомошабинлари Марказий телевидение ва интервидение программаларини кўриш имкониятига эгадирлар. Айни вақтда Марказий телевидение студияси Тошкентдан берилаётган эшиттиришларни бевосита ўз программасига қўшиб, мамлакатимизнинг ҳамма қисмларига, шунингдек интервидение системасига кирган мамлакатларга кўрсатмоқда.

Партия қарорларини яна ҳам кенг кўламда пропаганда қилиш ҳамда республика меҳнаткашларининг Октябрь 50 йиллигига тайёргарлиги қандай бораётганлигини ёритмоқ учун «Съезддан съездга қадар», «Биринчилар», «Революцион шон-шуҳрат ёдгорликлари», «Ягона оилада», «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленум қарорларини амалга оширамиз», «Оталар изидан» деган циклли эшиттиришлар олиб бориш планлаштирилган.

Шу эшиттиришларнинг ҳаммасида телеочерк, трансляция, давра суҳбатлари, революция ва меҳнат ветеранларининг, илмий ходимлар, совет ва партия активларининг суҳбатлари каби хилма-хил шакллар қўлланилмоқда.

Бугун Ўзбекистон радио ва телевидение ходимлари ўз байрами кунида босиб ўтилган йўлга назар ташлар эканлар, мамлакатимизнинг асосий пахта кони бўлган Совет Ўзбекистонининг тараққиётида ўз ҳиссалари ҳам борлигини фахр билан айта оладилар.

Шу билан бирга, радио ва телевидение ходимлари олдида янги-янги шарафли вазифалар турибди. Радио эшитувчиларнинг ва телетомошабинларнинг ўсиб бораётган талабларини тўла қаноатлантириш партия томонидан қўйилган фахрли вазифамиздир.

Ўзбекистон радио ва телевидение ходимлари ўз маҳоратларини муттасил ошира бориб, кўп миллионли тингловчиларимизни партиявийлик руҳи билан суғорилган мазмундор, юксак ғоявий эшиттиришлар билан қувонтирадилар. Бу, Улуғ Октябрь 50 йиллигига бизнинг совғамиз бўлади.

У. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг раиси.

ОЛАМ КЎРИНАДИ

Москвада баландлиги 533 метрли янги телевизион минора қад кўтарди. Миноранинг оғирлиги 32 минг тонна.

Миноранинг темир-бетон қисмининг энг юқорисига ўрнатиладиган антеннанинг узунлиги 148 метр келади. У ҳам радио куни олдидан ўрнатилди. Антеннанинг ичига ўрнатилган махсус лифт ёрдамида 470 метр баландликка кўтарилиш мумкин. Унинг тепасидан олам кўринади. Миноранинг темир-бетон қисмининг баландлиги тўрт зонага бўлинган. Ердан 63 метр баландликкача бўлган биринчи зонада очиқ ва ёпиқ вестибюллар, телевизион хизматхоналари, ресторан ва бошқалар жойлашган. Иккинчи ва учинчи зоналарга 63 метр билан 321,8 метр баландлик оралигида бўладиган аппарат жойлашган хоналар, қабул қилувчи антенналар бўлган балконлар ва бошқа нарсалар бор. Тўртинчи зонада эса ресторан ва кузатиш майдончаси жойлаштирилади. Хизмат кўрсатиш зоналарининг умумий майдони 15 минг квадрат метрни ташкил этади.

Минора кучли шамол, довулларга ҳам чидамли бўлади.

Янги минора ишга тушгач телевизион эшиттиришлар ҳажми тўрт баравар кенгаяди. Рангли телевидениени томоша қиласиз.

Суратда: янги, энг баланд телевизион миноранинг умумий кўриниши.

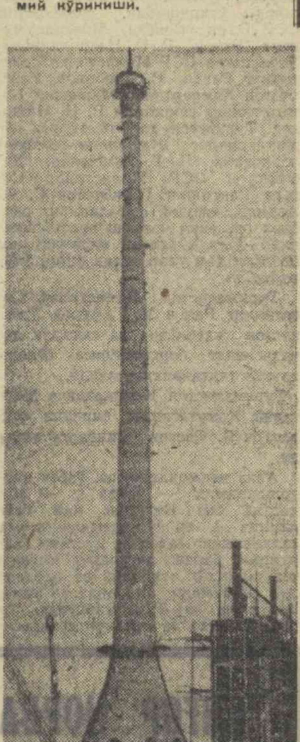

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАРДАН ТАШАККУР

...Мен сизларнинг эшиттиришларингизни уч йилдан бери муттасил эшитаман. Тошкент радиоси менинг энг севимли станциям бўлиб қолган. Мен сизларнинг Ўзбекистонларингизни ғоят севаман, чунки бу мамлакат қуёш, дўстлик, тинчлик мамлакати.

БРУНСТРОМ.
Швеция.

...Мен Пионерлар саройи ҳақидаги эшиттиришларингизни тингладим. Ҳатто шундай ташкилотлар борлигига ишониш қийин. Мамлакатимизда биз бундай ташкилотлар ёрдамидан маҳруммиз. Улар нима иш қилишяпти—мен билмайман, бошқалар ҳам билмайди. Ленин шундай саройлар бўлишини жуда истайман.

Хейнч Де ЙОНГ.
Австралия.

...Мен сизларнинг эшиттиришларингизни ҳар куни сабрсизлик билан кутаман. Чунки у менга ғоят ёқади. Шундай эшиттиришларнинг янада кўпроқ бўлишини истайман.

Анил КОМАР.
Ҳиндистон.

...Инглиз тилида берадиган эшиттиришларингизни жуда кўп вақтдан бери эшитаман. Сизларнинг эшиттиришларингиз менга жуда ёқади, айниқса Ўрта Осиё музикаси, тили, тарихи, табиати мени жуда қизиқтиради. Мен биламан, сизларнинг республикангиз шахдам қадамлар билан ривожланяпти. «Оқ олтин» ўлкаси бўлган Ўзбекистоннинг халқ музикаси менга ғоят ёқади. Ана шундай музикалардан кўпроқ эшиттиринг, музика асбоблари ҳақида эшиттиринг.

Шуйчи КАВАСЕ.
Япония.

...Ҳурматли дўстлар, мен сизларга узоқ вақтдан бери хат ёза олмаганим учун узр. Чунки, бетоб эдим. Мана ҳозир салкам ярим йилдан бери армияда хизмат қиляпман. Сизлардан илтимос, ўз эшиттиришларингизда Совет Армиясида хизмат қилаётган солдатлар ҳақида ҳикоя қилсангиз. Сизларга самимий миннатдорчилик билан.

Вйлерид ШУМАН.
ГДР.

ИРОДА

1966 йилнинг 26 апрель тонготари. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пойтахтнинг Хоразм кўчасига жойлашган Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитети биноси ҳам зилзила туфайли жиддий шикастланди.

Радио ходимлари ўз иш жойларига одатдагидан барвақт келишди. Ахир, халқ уларнинг хабарига муштоқ: Ер қаерда қимирлади, кучи қанча, энди нима бўлади? Радиочилар буни яхши англашарди. Эҳтиёткор кишилар, уй олдига арқон тортиб, бино эшигига «Хавфли» деб ёзиб қўйишган эди. Лекин ичкарига кирмаса бўлмайди. Ахир уларни халқ кутарди. Иродали радиочилар иш жойларини эгалладилар. Дикторнинг одатдагидек «Тошкентдан гапирамиз»и жаранглади.

Республика ҳукуматининг раҳбарлари келиб ташқарида ишлаб туришни маслаҳат беришди. Ҳовлида чодирлар пайдо бўлди. Столлар устида, дарахт шохларида редакцияларнинг номлари ёзилган қоғозлар осиғлиқ: «Сўнгги ахборот», «Пропаганда», «Ёшлик», «Қишлоқ хўжалиги» редакциялари...

Машинкалар тинмай чиқиллай бошлади. Ер тебранишлари давом этиб турган дақиқаларда ҳам радио гапириб турди. «Сўнгги ахборот» редакциясининг ходимларига айниқса иш кўпайди.

Улар ер силкинган заҳоти Тошкент сейсмик станциясига телефон қилиб, тебраниш кучини аниқлаб, уни халққа маълум қилиб туришди.

Кейинги силкинишлардан кейин радиочиларнинг ҳаммаси ҳовлига чиқишди. Ҳовли торлик қилиб қолди. Радио уйи қаршисидаги боғда яна чодирлар қуришга киришилди.

Радио уйи ҳам шикастланган эди. Студиялар ҳам, инженер-техник ходимлар ҳам чодирларга кўчди.

Шундай бўлса ҳам эшиттиришлар бирдай давом этарди. Аммо катта кўча яқин бўлгани учун радиодан айрим вақтлар машиналар шовқини, ҳатто учиб ўтаётган самолёт овози ҳам эшитилиб қоларди. Шундай пайтда дикторларнинг, «Радио тингловчи дўстлар, эшиттиришларимиз автобусдан берилаётганлиги сабабли баъзи шовқинларга эътибор қилмасликларингизни илтимос қиламиз», деган сўзларини кўпларингиз тинглагансиз.

Янги йил арафасида янги бинога кўчиб кирилди.

Радио ходимларининг иродаси, ишчанлиги қалбларда яхши хотира бўлиб қолди.

Б. РИХСИЕВ.

Суратда: Радиочилар зилзила кунларида.

Д. Хўжаева фотоси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВАТАНИ

1928 йил 26 июлда рус инженери Грабовский кўҳна Тошкентда дунёда биринчи бўлиб, инсон қиёфасини экранга туширди. Гарчи Иттифоқимизнинг Ленинград шаҳрида дунёда биринчи телевидение антеннаси кўкка бўй чўзган бўлса-да, биринчи телетажриба Тошкентда синалган, телевидениега асос солинган. Шунинг учун ҳам «Тошкент — телевидение ватани» деб аталади.

Орадан 30 йил ўтгач яна серқуёш республикамизнинг пойтахти Тошкентда «ойнаи-жаҳон» — телестудия минораси қад кўтарди. «Зангори экран» уйларимиз тўридан жой ола бошлади. 1956 йилнинг 5 ноябрида кундуз соат 2 да бир ярим соатга мўлжалланган дастлабки эшиттириш эфирга узатилди — хонадонлардаги телевизорлар «тил»га кира бошлади.

Телестудия кундан-кунга ривожланиб, мукаммаллашиб борди. 1958 йилда студия биринчи кўчма станцияга эга бўлди. Бу станция ёрдамида исталган ернинг ўзида эшиттириш ташкил қилиш ва уни телетомошабинларга кўрсатиш имкони туғилди.

Дастлаб студия ягона павильонга эга бўлса, ҳозир тўртта павильон мавжуд. Ўша вақтда битта кўчма телевизион студия бор эди, эндиликда эса тўртта кўчма телестанция ишлаб турибди. Яқинда келтирилган «Маркони» маркали янги кўчма телевизион станция ҳар томонлама пишиқ ва қулай ишланган. Тез кунлар ичида ишга туширилиши лозим бўлган бу аппарат ҳозир тажрибадан ўтмоқда.

Телевизион эшиттиришларнинг хилма-хиллигини айтмайсизми. Уларнинг мазмуни, формаси, таъсирчанлиги дастлабки эшиттиришлардан тубдан фарқ қилади. Айниқса адабий-драматик эшиттиришлар редакцияси, оммавий-сиёсий эшиттиришлар редакцияси, «Ёшлик» студиясининг эшиттиришлари ўзининг мазмуни, тарбиявий аҳамияти билан телетомошабинларни хурсанд қилмоқда. Кейинги йилларда йирик асарлар телевизионлаштирилиб, кенг томошабинлар оммасига тақдим қилиняпти. Студия ҳозир ҳар томонлама етук ижодий кадрларга ва баркамол инженер-техник мутахассисларга эгадир.

Телестудия ижодий коллективи ўтган ўн йил ичида «Гўзаллик куйчиси», «Баҳор этюдлари», «Лутфихоним Саримсоқова» каби қирққа яқин бадиий ва ҳужжатли телефильмлар яратди.

Яқинда бу ерда телефильмлар ишлаб чиқариш редакцияси ташкил этилди. Редакция коллективи «Ойбек», «Етти юлдуз», «Телевидение Тошкентга қайтди», «Севги ҳақида икки новелла» каби фильмларни суратга олмоқда. Бундан ташқари улар Монреальдаги жаҳон виставкасига ҳам бир қанча телефильмларни юбордилар.

Телестудия ижодий ходимларининг маҳоратини, меҳнатини рўёбга чиқаришда шубҳасиз техниканинг роли каттадир. Ҳозир Тошкент телевидение студияси эшиттиришларини барча қардош республикаларга, ҳатто Москва орқали чет элларга узатиш ва қабул қилиш имкониятига эгадир.

1970 йилда Иттифоқимизда структураси жиҳатидан энг гўзал бўлган янги телевизион марказ Тошкентда қурилиб, ишга туширилади. Бу телевизион марказ Санъат саройи ёнида қад кўтаради. Унинг эшиттиришлари беш программага мўлжалланган.

Телевидение ходимларининг мақсади коммунистик жамият қураётган совет кишиларини хилма-хил, мазмунли эшиттиришлар билан доимо хушнуд этишдир.

Э. МУСАЕВ.

МЕҲРИ ОТАШ

Ўзбек қоракўли терисига жаҳон бозорларида тараф йўқ. У ўзининг камалакдай товланиши, қуш патидай мулойимлиги ва ниҳоят чидамлилиги билан машҳур.

Ўзбек қоракўлининг обрўсига-обрў қўшишда, унинг сифатини янада яхшилашда кўплаб олимларимиз, ота касбини чиндан эгаллаган минг-минглаб моҳир чўпонларимиз ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшяптилар. Ана шундай чўпонлардан бири Самарқанд область, Хатирчи районидаги «Мойбулоқ» совхози 5- бўлимининг донгдор чўпони Эсонбой Умировдир. Биз уни Нурота тоғлари ёнбағридаги яйловда учратдик. У тоғ этакларидан кенг яйловга, узоқ-узоқ йўл босиб, жилдираб оқаётган покиза, ойнакўз булоқларга ва шу булоқ ён атрофида маърашиб, ўтлаб юрган қўй-қўзиларга меҳр билан назар солиб турарди Чунки, у тоғ ўғлони-да. Умри тоғ бургутидай шу ерларда ўтапти. Туғилганда энага уни шу булоқ сувига чўмилтириб, йўргаклаган.

Эсонбой онадан эрта ажради. Бу ҳам озлик қилгандай ўлим отадан ҳам жудо қилди. Отаси Умир ака шу ернинг олди чўпони эди. У отасининг «одам боласи бўлиб, ота изидан боргин» дегани эса кўз олдидан сира нари кетмасди.

Эсонбой етимлик азобини тортмади, уни ота-онасининг ёру-дўст, биродарлари бағрига олишди, ўкситмадилар. Эс таниб, қўлидан иш келадиган бўлиб қолганда отасидан қолган чўпонлик таёғини тутқазишди. Ниҳоят Эсонбойнинг иши ёмон бўлмади. Тобора яхши бўла борди. Тез орада узоқ-яқиндагиларга танила бошлади. Шундай қилиб, у 10 йилдан буён ишда зафар қозониб, янги-дан-янги марраларни эгаллаб келяпти Дастлабки йиллари ўз отаридаги ҳар 100 бош совлиқдан 108 тадан қўзи олди. У бу билан қаноатланиб қолмади, аксинча олдинга интилди, изланди. «Интилган етади, излаган топади» деганлари ҳақ рост экан. Тобора омади келяпти. Ўтган йили ўз отаридаги 601 бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 180 тадан қўзи олиб, ҳаммани қойил қолдирди.

Юбилей йилида у ҳар 100 бош совлиқдан 205 тадан қўзи олишга қатъий аҳд-паймон қилиб, белига ғайрат камарини қаттиқ боғлаган. Ҳозир унинг иши яхши боряпти. Отаридаги 601 бош совлиқнинг 400 таси қўзилади. Натижада қўзилаган ҳар 100 бош совлиқдан ҳозирча 202 тадан қўзи олинди.

Эсонбой ўз иш тажрибасидан гапириб:

— Қўйларни кундуз кунларидан ташқари тунда ҳам 4-5 соат ўтлатамиз. Қўрага киргизганимиздан кейин ҳам ҳар 1-1,5 соатда қўзғаб турамиз, узоқ ётиб қолишига йўл қўймаймиз. Шунда қўйлар доим соғлом бўлади. Иккинчидан овқатини тез ҳазм қилади, иштаҳаси бўғилиб қолмайди. Қўйларнинг семиз, соғлом бўлишлиги, ундан тетик қўзи, кўп жун олиш, хуллас ҳамма-ҳаммаси даставвал парваришига боғлиқ, — деди.

Чўпоннинг қўлдоши қўлли, ҳамдард, меҳрибон, меҳнатсевар бўлса иш тобора олдинга одимлай бераркан. Абдуҳаким Зуҳуров, Каромат Тўрабоев, Жўрақул Ўринбоев, Абдуманноп Усаровлар Эсонбойнинг чин дўстлари. Чўпонлик гаштини бирга суришади, азобини баҳам кўришади. Бир мағиз топишса ўртада ейишади. Бу азаматлар Эсонбойни ниҳоятда ҳурмат қилишади, бош чўпон сифатида бир гапини икки қилишмайди. Хуллас, бир отанинг боласидай аҳил, ҳамфикр. Бу ҳақда Эсонбой:

— Отадан ёлғиз эдим. Меҳнатда қайта туғилиб, ёру-дўст, оға-инили бўлиб, ўзимдан кўпайдим. Мен ҳозир ўзимни ёлғиз ҳис қилмайман, бу азаматларнинг бири акам, бири укам, — дейди.

Эсонбойнинг камтарин меҳнати тақдирланди. У ўтган йили «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди. Бу йил эса Самарқанд область Советига депутат қилиб сайланди. Оддий чўпон — депутат. У ҳозир қўйлардан кўплаб қўзи олиш билан бирга ўзи туғилиб ўсган Нурота тоғининг ёнбағридаги Бурган қишлоғининг ободончилиги, истиқболи ҳақида ўйлаб, кўп ишларни, наказларни бажаряпти. Ҳамқишлоқлари ўзлари сайлаган депутатдан мамнун.

— Қоракўлим — бахт гулим, — дейди Эсонбой. У етиштираётган қоракўл терилари ҳақиқатан қуёш нурини шимириб, гули сиёҳдай товланади. Ўртоқ Э. Умиров ана шу гулни қаттиқ қаҳратон қишда ҳам, жазирама ёзда ҳам эъзозлаб, авайлайдиган қўли гул, меҳри оташ, толмас билак ажойиб боғбонга ўхшайди. Худди шундай. Баракалло, мойбулоқлик шоввоз!

Л. ЭРГАШЕВ,
Т. РЎЗИБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

«ТЎП ЎЙИНИ»

МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

Яқинда «Средазирсовхозстрой»-га қарашли «Ирмонтажстрой» трестининг бошлиғи ўртоқ У. Алимбоев антиқа «тўп ўйини» кўрсатди. «Тўп ўйини» «Пахтакор» стадионида ўтадиган футбол матчларидан бутунлай фарқ қилади. Футбол ўйинида икки команда майдонга чиқиб, ҳар командадан ўн бир ўйинчи тушади. Алимбоевнинг ўйинида эса 22 цемент ортилган вагон ва унга қарши Алимбоев бир ўзи қатнашади. Қуйида Алимбоев ихтиро қилган тўп ўйинининг ҳисоботини ўқийсиз:

Қант станциясидан «Ирмонтажстрой» тресты учун 22 вагон цемент 811 километр масофани 26 соатда ҳеч бир хавф-хатарга учрамай босиб ўтиб, Чиноз станциясига келиб тўхтайди. Рақибларнинг шунчалик шиддат билан бостириб келганлиги Алимбоевнинг ғашига тегди. Шунинг учун у вагонлардан хабар ҳам олмади.

Лекин вагонлар ҳам ўжарлик қилиб, Алимбоевдан цементларни дарҳол тушириб олишни қаттиқ туриб талаб қилишди.

Алимбоев кучли «рақиби»га кўринишга кўрқди шекилли, ҳийла ишлатмоқчи бўлди. У вагонлардаги цементни чўпроқ очиқ ҳавода, ёғин-сочинда қолдириб ва шу йўл билан уни таслим этмоқчи бўлди. Вагонлар билан Чиноз станциясида эмас, балки, майдони каттароқ Янгиер станциясида учрашишни таклиф этди. Бунинг эвазига Чиноз станциясига трест кассасидан 3394 сўм 20 тийинлик жарима сазаб берди.

Шундай қилиб рақиблар Янгиер станцияси қайдасан деб йўлга тушдилар. Боргунча ҳам Алимбоеви қурғур тинч турмади. Вагонларни бир неча бор алдади, ғирромлик қилиб, «ўйин» қоидасини бузди.

Янгиер станциясига вагонлар 7 февраль куни эрта саҳарда етиб келиб, майдон эгаси Алимбоевни кута бошладилар. Лекин мезбон Алимбоев Чиноз станциясида сал яраланганман деб, уларга кўриниш бермади ва ҳозирча фақат телефон орқали алоқа қилиб турушлигини қўшиб қўйди. Вагонлар ҳам қайсарлик қилиб туриб олишди. Келтирилган цементнинг ёғин-сочинда қолиб, тошга айланаётганлигидан тегишли жойларга мурожаат қилдилар. Шундан сўнг, 20 февралда Алимбоев Янгиер станциясига келишга мажбур бўлди.

— Учрашув учун Янгиердан ҳам кўра Ховос станцияси тузукмикин, яхшиси Ховосда кўришайлик — деб туриб олди.

Лекин вагонлар Алимбоевнинг бу нотантилигидан қаттиқ ранжиб, республика халқ контроли комитетига шикоят қилишди. Вагонларнинг Ховос станцияси дарвозасига сиғмаганлигидан хафсаласи пир бўлган Алимбоев юқоридан кўрсатма келган куниёқ бу ўйинда ютилганлигини тан олиб, вагонлардаги юкни туширтирди. Учрашув судьяси юкларнинг Янгиер станциясида туриб қолганлиги учун Алимбоевга эмас, балки трестга 7200 сўм жарима солди. Алимбоевнинг «тўп ўйини» давлатга жуда қимматга тушди. «Ирмонтажстрой» тресты учун келтирилган 22 вагон цемент 8959 сўм 80 тийин туради, станцияларда тўхтаб қолгани учун эса жами 10594 сўм 20 тийин жарима тўланди. Бир тонна цемент давлат баҳосида 13 сўм 80 тийин турса, Алимбоевнинг ўйинидан сўнг трестга келтирилган бир тонна цементнинг нархи 30 сўмга яқинлашиб қолди.

Ниқилган курашга тўймас, деганларидек, «Ирмонтажстрой» трестининг бошлиғи У. Алимбоев бўлажак «матчларга» яна пухта тайёрланмоқда.

У. АҲМЕДОВ,
Ўрта Осиё темир йўли Тошкент ҳаракат бўлинмаси бошлиғининг ўринбосари.
П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

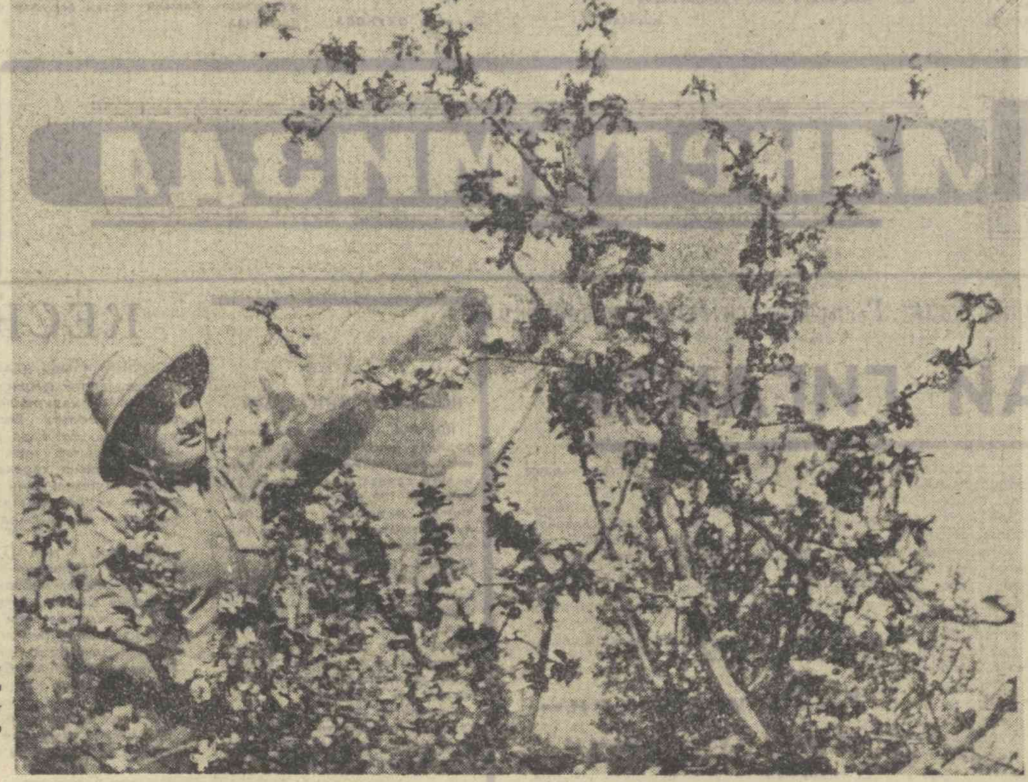

Академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг селекционерлари янги мева сортларини яратиш устида ишламоқдалар. Суратда: институт лаборанткаси Елена Шредер совуққа чидамли олма дарахтларига дори пуркамоқда.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЮБИЛЕЙ МУСОБАҚАСИ

Намоз ота Туркманов 60 баҳорни кўрган бўлса-да, ҳали жуда тетик. У ўн йилдан буён звено бошлиғи бўлиб ишлайди. Кекса деҳқон ўн йил мобайнида пахта ҳосилдорлигини 20 центнердан 40 центнерга етказди.

Ҳукуматимиз Намоз отанинг пахта етиштиришдаги меҳнатларини ҳисобга олиб, уни ўтган йили Ленин ордени билан мукофотлади. Ота бунга жавобан юбилей йилида ҳар гектар майдондан 50 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилиб, Фармон ота Жўраев звеноси билан мусобақа боғлади.

Мусобақадош бу иккала звено аъзолари юбилей вахтасида туриб, чигитни ҳамма майдонда текис ундириб олиш ва биринчи парваришни намунали ўтказиш, мажбуриятга яраша ҳосил етиштириш учун ҳаракат қиляптилар.

С. ХЎЖАЕВ,
Иштихон районидаги «Коммунист» колхози.

ДЎСТЛИГИМИЗ БАҲОРИ

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон билан Туркманистон Совет ҳокимияти йилларида ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли, буюк рус халқининг, мамлакатимиздаги барча қардош халқларнинг ёрдами билан юксак даражада ривожланган индустриал республикаларга айланди ва саноатнинг ҳамма тармоқларида мисли кўрилмаган техника тараққиётига эришди ишчилар синфининг ажойиб кадрларига эга бўлиб қолди Қудратли индустрияни ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз учун биз Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига, Улуғ Ватанимизнинг ҳамма халқларига самимий ташаккуримизни изҳор қиламиз.

Бизнинг республикаларимиз «оқ олтин» республикаларидир. Ўзбекистон ва Туркманистоннинг иккови бераётган пахта мамлакатимизда етиштирилаётган пахтанинг қарийб саксон процентга яқинини ташкил қилади Пахта бизнинг миллий ва интернационал ифтихоримиздир Пахта учун кураш, пахта етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш учун кураш СССРдаги ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги барча қардош халқлар олдида бизнинг энг муҳим ватанпарварлик бурчимиз бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай, бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади.

Пахта учун курашдаги жуда катта муваффақиятлар Ўзбекистон ва Туркманистон халқларининг асрий сув танқислигини тугатишга, кўпгина каналлар ва гидротехника иншоотлари қуришга сарфлаган ғоят зўр куч ва ғайратлари билан чамбарчас боғлангандир. Сув учун кураш биргаликда қилаётган яратувчилик меҳнатимизнинг ёрқин намуналари билан нишонланмоқда.

Қизилқум ва Қорақумда сувсизликка барҳам бериш учун биргаликда курашиб келдик ва курашмоқдамиз. Халқларимиз Дарёлик ва Озерний коллекторларини биргалашиб вужудга келтиришди. Бизлар биргалашиб Тахиатош узелини қурмоқдамиз, келгуси йилда эса Тўямўйин гидроузелини қуришга киришамиз. Бу гидроузел олдида жуда катта янги денгиз пайдо бўлади. Бу жуда катта иншоотлар Хоразм, Қорақалпоғистонда ва Туркманистоннинг кўпгина районларида миллион гектарга яқин янги ерларни ўзлаштиришга имкон беради

Ҳаммамизнинг кучимиз билан қурилган жуда катта Бухоро — Урал газ қувури дўстлигимизнинг жонли тимсоли бўлиб турибди. Бу газ қувури мамлакатимизнинг йирик индустриал марказларини ривожлантиришга хизмат қилаётганлигини кўриб ниҳоят даражада мамнун ва хурсанд бўлмоқдамиз. Республикаларимиз биргаликда ғоят катта Ўрта Осиё — Марказ газ қувурини қурмоқда. Ўзбекистон ва Туркманистон ерлари остидан чиқарилаётган «зангори ёқилғи» шу қувур орқали Ватанимиз пойтахти Москвага юборилиб турaди

Ажойиб дўстлигимизнинг намуналари беҳисоб Унинг самараларини унинг натижаларини биз ҳар кун, ҳамма ишларимизда, бутун ҳаётимизда, қувончли кунларимизда ҳам, машаққатли оғир кунларимизда ҳам сезиб турибмизки, бундай кунларда қардошнинг ёрдами айниқса бебаҳодир. 1948 йилда Ашхободдаги зилзила офати натижасида бу шаҳар жуда вайрон бўлганида бутун совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Туркманистон ССР пойтахтига ёрдамга келдилар. Ўтган йил 26 апрелда Тошкентда қаттиқ зилзила бўлиб, шаҳарга жуда катта зарар етганида қардош Туркманистон меҳнаткашлари мамлакатимизнинг ҳамма халқлари билан бирга дарҳол бизга қардошларча ёрдам қўлини узатдилар. Ҳозирги кунда Туркманистон бинокорлари Россия, барча совет республикалари юборган бинокорлар билан ёнма-ён туриб ишлаб, янги Тошкентни бунёд қилмоқдалар. Энди у — совет халқлари ажойиб ҳамдўстлиги ва бирлигининг тимсоли бўлиб қолади.

Азиз ўртоқлар, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан, қардош туркман халқига, Туркманистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумига ва ҳукуматига қардошлик ёрдами ва мадади учун чин кўнгилдан ташаккур айтишга ижозат бергайсиз.

Азиз ўртоқлар! Халқларимизнинг маданиятида муштарак жиҳатлар кўп. Хоразм элида ўқиб таълим олган буюк Махтумқули ҳозир ҳам ўзбек халқининг энг севимли шоирларидан бири бўлиб келмоқда Бизнинг Навоийимиз эса, туркманларнинг ўнлаб афсоналарида куйланган ва Мирали деб номланган сизларнинг шоирингиз ҳамдир. Лекин Октябрь революциясидан кейин совет замонидагина бизнинг маданиятларимиз Ленин идеялари нури билан чароғон бўлиб, бир-бирига чинакам яқинлашди ва қон-қардош бўлиб қолди. Тарихан қисқа муддат ичида республикаларимизда шаклан миллий, мазмунан интернационал маданият барқ уриб ривожланиб кетганлиги бизни бениҳоя қувонтирмоқда

Қуёш нури ранг-баранг камалак бўлиб товлангани каби, бизнинг санъатимиз ҳам ўзининг ранг-баранг туси ва хилма-хил жилоси билан, ўзининг битмас-туганмас бой мазмуни билан Улуғ Октябрнинг нури, ленинизм нури бўлиб, ёзувчиларимиз, рассомларимиз, созандаларимиз, экран ва саҳна усталаримизнинг ўз хусусиятларига эга бўлган миллий талантларида товланиб жилваланмоқда.

Республикаларимизнинг санъати меҳнаткашлар интернационал қардошлиги идеяларини акс эттирибгина қолмасдан, шу билан бирга, Октябрь революциясининг қудратли шамоли Россиядан Туркистон элига олиб келган ва бу ерда, халқимизнинг саховатли заминида униб ўсган санъат намуналари билан бирга Совет ҳокимиятининг қуёши остида, халқлар дўстлиги ҳавосида барқ уриб ривож топмоқда.

Маданиятларимиз дарахтида бадиий проза ва сураткашлик, симфоник музика ва замонавий драма, опера ва балет сингари катта-катта шохлар ўсиб, мева бериб турганлигининг ўзи буюк рус халқининг маданиятидан ва буюк рус тилидан баҳраманд бўлганлигимизнинг самараси, деб бундан миннатдормиз Санъатнинг бу турлари илгари бизда йўқ эди. Ўрта Осиё халқлари маданий соҳада як-каланиб қолган эди, деса бўлади, улар жаҳоннинг энг ривож топган маданиятлари билан муштарак бадиий тил орқали боғланмаган эдилар Улуғ Октябрь халқларимизни жаҳон маданиятининг хазинасидан баҳраманд қилди, адабиётимиз ва санъатимизга кенг ривожланиш йўлини очиб берди.

Социалистик миллатлар маданиятларининг бир-бири билан яқинлашаётганлигини ва бир-бирини бойитаётганлигини кўрсатувчи мисоллар ҳаётимизда гўлиб ётибди. Туркман адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда ўтказилган декадаси мана шу олижаноб ишга яхши хизмат қилди. Ўзбек адабиёти ва санъатининг Туркманистондаги декадаси ҳам мана шу катта ишга — маданиятларимизнинг бир-бирини бойитишига ва ривожланишига хизмат қилади.

Республикаларимизнинг халқлари адабиёт ва санъат соҳасидаги талантли арбоблари билан фахрланадилар. Берди Кербобоев, Беки Сайтоқов, Тошван Эсенова, Қора Сейтлиев, Карим Қурбоннафасов, Хидир Деряев, Анна Қовусов, Омон Кекилов, Омон Қулмаматов, Майи Қулиева, Сона Муродова, Вели Мухатов, Вели Аҳмедов, Аннагул Аннақулиева, Олти Қорлиев, Ҳидир Оллонуров, Иззат Қиличев, Михаил Кирилов, Евгения Адамова ва бошқа кўпгина талантли ёзувчилар, артистлар, композиторлар, рассомлар, кинематографчилар барча қардош республикаларда ва мамлакатимиз доирасидан ташқари ерларда бўлгани каби, Ўзбекистонда ҳам яхши танилган бўлиб, уларнинг ижоди юксак даражада қадрланмоқда.

Ўзбекистон ССР ижодкор зиёлиларининг муносиб намояндалари — Комил Яшин, Собир Абдулла, Мухтор Ашрафий, Воҳид Зоҳидов, Юнус Ражабий, Саодат Қобулова, Галия Измайлова, Раҳим Пирмуҳаммедов, Раззоқ Ҳамроев, Абдулҳақ Абдуллаев, Миртемир, Асқад Мухтор, Владимир Карнов, Чингиз Ахмаров, Комилжон Отаниёзов ва бошқа кўпгина адабиёт ва санъат арбоблари ҳаммамиз учун жонажон бўлган Туркманистоннингизга келишди Мамлакатга кенг танилган кўпгина театр ва музика коллективлари ҳам шу декадада қатнашадилар.

Ўзбекистон вакиллари Ўзбекистон ССРнинг социалистик маданияти, муваффақиятлари билан Туркманистон меҳнаткашларининг кенг оммасини имкон борича тўлиқ ва яхшироқ таништиришга ҳаракат қиладилар.

Туркман элидаги учрашувлар Ўзбекистон ва Туркманистон маданият усталарини дўстлик, қардошлик, юксак коммунистик идеалларни барқарор қилувчи янги асарлар яратишга илҳомлантиришга, кўп миллатли социалистик маданиятларнинг янада равнақ топишига хизмат қилишига, КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошириш учун, коммунизм қуришнинг улугвор планларини рўёбга чиқариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида янги муваффақиятларни қўлга киритишга хизмат қилишига аминмиз.

Яшасин совет халқларининг бузилмас қардошлиги!

Яшасин меҳнатсевар ва талантли туркман халқи!

Яшасин улуғ Ленин партияси!

Залга қувноқ болалар кириб келишади. Улар ўз жарангдор овозлари билан мамлакатимиз халқларининг дўстлигини шараф лайдилар.

Ўзбек шеъриятининг оқсоқоли Ғафур Ғулом сатрлари қардош халқлар дўстлиги тўғрисидаги сўзларнинг давоми бўлиб янгради. Ўзбекистон тўғрисидаги шеърий ҳикоя — декаданинг биринчи концерти унинг шеърлари билан бошланди.

Шеърдан сўнг «Баҳор» рақсининг оҳанги жаранглади. Машҳур «Баҳор» ансамбли Ўзбекистон далаларининг гаштини, республика боғларининг ранг-баранг гулларини театр залига олиб келгандек бўлди.

Ўзбек халқ қўшиқлари ва опералардан олинган ариялар, симфоник асарлар ва балетлардан олинган парчалар шу ҳикоянинг сатрлари бўлиб қолди. Буларни СССР халқ артистлари С. Қобулова, М. Ашрафий, Г. Измайлова, республика халқ артистлари Б. Зокиров, К. Юсупова, К Отаниёзов, С. Ярашев, Ф. Шамсуддинов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар С. Бенъяминов, артистлардан В. Гринченко, М. Страхова, С. Норбоева, С. Раҳимов ва Ўзбекистон санъатининг бошқа жуда кўп усталари туркманистонлик дўстларга туҳфа қилдилар.

Артистларнинг ҳар бир чиқиши қизғин қарсаклар билан кутиб олинди — артистларимизнинг ажойиб санъатини томошабинлар мана шундай табрикладилар, улар Совет Ўзбекистонининг ёрқин санъатига қойил қолганликларини мана шундай ифодаладилар.

Ниҳоят, «Дўстлик баҳори» қўшиғи бу ажойиб концертни якунлади. Қўшиқнинг номи ғоят маънодор. Қардошлик байрами, дўстлигимиз баҳори бўлган бутун декада мана шу қўшиқ номида ифодаланди.

Г. ЛИПШИЦ,
С. ФРОЛОВА.
(ЎзТАГ махсус мухбирлари).
Ашхобод шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ф. И. УЧЕВАТКИНГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий ва ижтимоий фаолияти учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги фан бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Филипп Иванович **Учеваткинга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 5 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

С. Д. ДОЛИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбек совет адабиёти ва тилшунослиги соҳасидаги катта хизматлари, юқори малакали кадрлар тайёрлаганлиги ва тарбиялаганлиги учун В. И Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг доценти Субутой Долимович **Долимовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 5 май.
Тошкент шаҳри.

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1967 йил 5 майгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда экилгани, учинчи стун — мавсум бошидан буён

Тошкент	—	100,9
Сурхондарё	—	100,2
Андижон	—	100,0
Самарқанд	—	100,0
Сирдарё	—	99,7
Фарғона	—	99,3
Бухоро	0,6	96,3
Қашқадарё	0,2	95,8
Хоразм	1,4	87,1
ҚҚ АССР	2,8	33,2
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА	0,4	93,5

Кишиларимиз фазилати

КЎККА БОҚМА, КЎПГА БОҚ

Темир ака 1941 йилда биринчилар қаторида Ватан урушига кетди. Ҳомиладор Ултой опа катта ҳовлида бир ўзи қолди. Уч ойдан сўнг кўзи ёриган она эри айтгандек ўғлининг исмини Убайдулла қўйди.

Ота фронтдан қайтмади. Ўғил ўсиб балоғатга етди, 7-синфни битирди. Онасининг қанотида «Политотдел» колхозида ишлай бошлади.

Қўни-қўшнилар пахса, гуваалар ўрнига ғиштдан уй қуриб, тепасини шифер билан ёпа бошлашди. Убайдуллалар ҳамон эски кўрғонда...

— Биз қачон янги уй қурамиз? — сўрар эди Убайдулла онасидан.

— Ишлаймиз, сени уйлантираман, сўнгра ўзинг янги уй қурасан, — дер эди онаси уни юпатиб.

Колхозда даромад оша бориб, она-бола йилига 1000-1500 меҳнат куни ишлади — 4-5 минг сўмдан ҳақ олди. Сигир, қўй, қоп-қанорда ун, буғдой, жўхори, нўхат, гуруч, мош, хуллас, рўзғор бут. Ултой опа икки набира кўрди.

— Куни кеча Ултой опа уйимизга келди, — дейди бригадир ўринбосари Шоодил Шосолмонов.— Эртага, дам олиш куни ҳашарга. Янги уйнинг пойдеворини кўтарамиз, — деди Ултой опа дафъатан. Ултой опанинг бу сўзларини эшитиб қувониб кетдим. Ўзини «етимча» деб ўйлаган Убайдулла камолга етиб, онаси набирасини орқалаб ҳашарга айтса қувонмайсанми? Хотиним Нодира шошиб, ҳашарга қандай овқат қиламиз, деди. Қизларим Гулсин, Анор, ўғлим Шонеъматлар, ҳашарга биз ҳам борамиз, Убайдулла бизнинг ҳашарга қатнашган, — дейишди.

Ота-боболаримиздан қолган урф-одат-да, Ултой опа Сурум овулининг олтмиш хонадонига бирма-бир кириб чиқди, бир уй қолса борми, тўйга айтилмаганидан ҳам баттар алами аччиқ.

Бу бўстонда дўстлар этмаса кўмак,
Мушкул эрур мақсад гулини термак, —

деган экан Саъдий Шерозий.

Убайдулла ишлаётган 12-бригада аъзолари тушки дам олишни Убайдулланинг ҳашарида ўтказишга қарор қилишди.

Шу куни овулнинг оқсоқоллари Шокир ота, Ғулом ака, Тошканбой ака, Серкбой ака, қўйингчи, ҳамма кексалар Убайдулланинг уйида тунашди.

Уй пойдеворини тошдан кўтарадиган бўлдилар. 25 та синч етишмас экан. Буни Шокир ота берадиган бўлди.

— Мўлжалда яна икки машина тош етишмаслиги эҳтимоли бор,— деди кимдир. Шоодил Шосолмонов колхоздан машина сўраб, тошни етказди. Қариялар кенгашида ҳамма етишмовчиликлар туш вақтигача бор қилинадиган бўлди.

Бўлажак уй гўё Убайдуллаларники эмасдек, Ултой опа келини билан қозон-товоқ қиларди. Убайдулла эса эрталаб ишга кетган. Албатта, овул аҳил бўлса уй эгасига не ташвиш.

Юз арава тош икки юз кишининг қўлидан қўлма-қўл ўтиб, ўйилиб қўйилган пойдеворнинг ўрнини тўлдирди. Яна тошпойдевор ер сатҳидан 80 сантиметр кўтарилди.

Мана бу манзарага қаранг. Сурумнинг хотин-халажи, кампирлари савзт-сават иссиқ нон, тоғораларда ялпиз солинган мошхўрда, мастава, сариёғ солинган ширгуруч, бешбармоқ, ёғлиқ паловни кўтариб, қурилиш бўлаётган жойга кетма-кет кириб келишяпти, улар дастурхонни ёзиб овқатга чақиряптилар. «Машҳур чойхоначи» деб ном олган Қобилжон самоварларга дам бермаяпти.

Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун деган сўз шу экан-да. Совет кишиларининг бундай аҳил, ҳамжиҳат, дўстона яшашини кўриб фақат қувонасан. Отадан етим қолиб, муштипар она билан ҳаёт қийинчиликларини енгиб, эл қаторига тенглашиб олган Убайдулланинг қувончи, у бошлиқ бўлган бутун бир оиланинг қувончини айтмайсизми. Пойдеворини кўтаришга қатнашган ҳашарчилар ҳеч нарса билмагандай, ҳеч нарса кўрмагандай уй-уйига ишга жўнаб кетишди. Улар Тўхта Шокировни уста Ортиқ акага уч-тўрт кунга, керак бўлса, уй қурилиши тамом бўлгунча ёрдам бериш учун қолдириб кетдилар.

— Сенинг ўрнингга ўзимиз ишлаймиз, — деди ҳашарчилар, — меҳнат кунинг куймайди.

Узунлиги 12, кенглиги 8 метрли синчли уйни ҳашарчилар тўрт кун деганда кўтариб бўлдилар.

— Яна бир ҳашар қиламиз, — деди уста Ортиқ ака. Бу ҳашарда лўмбоз босамиз: Уйнинг шувоғини битирамиз.

Кўпчилик эмасми, бир бурдадан берса тўйдиради, бир муштдан урса ўлдиради деганларидек, бир тошдан териб уйни битиришди. Ултой опа кўзларида қувонч ёшлари билан, тўрт кунда битказилган уйнинг остонасидан туриб, раҳмат одамлар, — дейди — энди, ҳамқишлоқларим, ҳовли тўйига марҳамат!

Р. ИСҲОҚОВ.

Лирик шеърлар

КЎЗ ТУТАЙ

(АШУЛА).

Термулай мен майлига йиллар бедор
кўз тутай,
Эй ёр, сенинг хаёлинг дилга мадор,
кўз тутай,
Хумор ўлсам, изларинг кўзларимга тўтиё,
Киприкларим йўлингда тургай қатор
кўз тутай,
Мисраларим улайин етмоқ бўлиб ёнингга,
Кўнгил қилса кўзларинг гар ихтиёр
кўз тутай,
Майли, сенинг ўйингда ёшлик ўтсин
фироқда,
Сочда қору, юракда асраб баҳор,
кўз тутай,
Умр бўйи кўз тутай, оний висол дардида,
Билмам, айтажакмисан сен ҳам бир бор:
«кўз тутай».

БОЛАЛИГИМ ОЛИСДА

Болалигим қолиб кетди олисда,
Термуламан ортидан, дил орзиқар.
Эшик қоқар баркамол ёш оҳиста,
Лекин айб йўқдир, дерлар орзуга.
Том бошида парпиракка маст эдик,
Оҳ, болалик умрга кўзгумикан.
Ҳижрон, рашк не тушда ҳам кўрмас
эдик,
Содда дил шунингчун эзгумикан?
Болаликни қумсаймизу кексалик
Етиб келиб, қўлга асо тутқизар.
Бошга қиров қўнганини сезмадик,
Ҳамон ёшлик сўқмоғида бу кўзлар.

БАҲОР ЁМҒИРИ

Осмон кўкси тўлдию тўкилди сўнг
кўз ёши...
Ер юраги ёришди, севинчдан чирой очди.
Тавба, осмон йиғласа, ер сархуш
чапак чалар,
Кўз ёшига оқибат булармикин
шунчалар?...
Севгига иқрор осмон кўзларини ёшлади,
Ер ундан баҳра олиб, гул-чаманлар
яшнади.

ОНА

Она-да,
Инсонда не фазилат бўлса,
Барчасини менда кўради.
Қуёш порлар эмиш, мен
кулсам,
Йиғласамчи —
Юрагида сурон туради.
Кутар,
Майли тун ярим бўлсин,
Илктади неча бор ошни.
Шеър билан бандман мен
бўлсам,
Сатрлардан кўтармай бошим.
Тўхта бир зум, соҳиби хаёл!
Қалам билан тонгни оттирдинг
Бехабарсан кекса, безавол
Юзда яна ажин ортдирдинг.
Шеър ишқи-ла сен ёндинг,
аммо
Она ажинларин унутдинг.
Ёну, бефарқ, бешафқат ёнма,
Муҳаббатга муҳаббат тутгил.

Эътибор ОХУНОВА.

Самарқанд бадиий-гиламчилик фабрикаси коллективи юбилей йили топширигини 20 декабргача бажариш ва планга қўшимча 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун ҳаракат қилмоқда. Суратда: дўппиларга бадиий безак берувчи чевар Мавжуда Қурбонова. У ишлаб чиқаришда ҳамкасбларига намуна бўлмоқда. А. Кузьменко фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Планетамизда

◆ Қардош Венгрия юксалиш йўлида
◆ Бутун прогрессив инсоният грек ватанпарварларини қўллаб-қувватламоқда
◆ Интервенциячилар талафот бермоқдалар

Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикаси декадаси олдидан

ДУНАЙ ГИГАНТИ

Агар бундан саккиз юз йил муқаддам ёзилган «Гест Хунгарорум» хроникаси маълумотларига ишонадиган бўлсак, Сазхаломбатт ҳам худди Венеция сингари қадимий жойлардан биридир. Солномачининг тасдиқлашича, бир вақтлар Дунай соҳилларида румликларнинг гуннларга қарши жангида ҳам ғолиблар бўлмаган. Аёвсиз жангда шунчалик кўп киши ҳалок бўлганки, улар дафн этилгандан кейин жанг майдони гўё тепаликлардан иборат бўлиб қолган. Сазхаломбатт қишлоғининг номи ҳам ана шундан келиб чиққан. Бу юзта тепалик демакдир.

Ҳозир ана шу юзта тепаликдан биттаси ҳам йўқ. Эндиликда бу ерда бир-биридан бир неча километр узоқда иккита йирик иншоот — Дунай бўйидаги иссиқлик электр станцияси ва Дунай нефтни қайта ишлаш комбинати қурилмоқда. Ҳар иккала иншоотнинг тақдири бир-бири билан чамбарчас боғлиқ. Ҳозир улардан қайси бири олдин қурила бошлаганини хотирлаш қийин. Кейинроқ бу янги қурилишларга Волга бўйидан «Дружба» нефтепроводи етиб келди.

Яратувчилик қуввати

1960 йилнинг январь ойи. Сазхаломбаттда аҳолини рўйхатга олиш тугалланган.

— Хўш, қанча киши эканмиз? — кексалар ҳам, ёшлар ҳам шундай савол беришарди.

Рўйхатга олувчилар эса уларнинг саволига ҳазил билан жавоб қилишарди:

— Катта шаҳарлардагидан кўп бўлса, кўпки, оз бўлмайди...

Амалда бу ерда икки мингдан сал зиёдроқ одам рўйхатга олинди. Булар асосан деҳқонлар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, ёғоч усталари эди. Уларнинг жуда озгина қисмини хизматчилар ташкил этарди. Ишчилар-чи? Улар бармоқ билангина санагулик эди. Улар фақат 1960 йилнинг кузида келиша бошлади. Индустриал қурилиш ҳам ана шу пайтда кенг тус ола бошлаган эди. Ишчиларнинг биринчи группаси сентябрда келди.

Масъулиятли давр — электр станциянинг дастлабки агрегатларини монтаж қилиш бошланди. Завод территориясида метр сайин метрлаб темир йўл излари ётқизилди. Иш жуда тез суръатлар билан олиб бориларди. 1963 йилнинг ноябрь тонгларидан бирида Дунай бўйи иссиқлик электр станциясининг биринчи навбати қувват бера бошлади. 1964 йилнинг ўрталарида иккинчи ва 1965 йилнинг бошида эса учинчи навбати ишга тушди. Станциянинг ҳозирги қуввати 134 минг киловаттни ташкил этади. У 1968 йилнинг апрель ойига бориб 620 минг киловатт электр қуввати беради. ТЭЦнинг ишга тушган объектлари Будапешт корхоналари томонидан ускуналанган. Ҳозир қурилаётган учта янги объект учун ускуналар эса Совет Иттифоқидан келтирилмоқда.

Дунай комбинати — Венгрия нефть химиясининг энг йирик корхоналаридан биридир. У 1965 йилнинг баҳоридагина дастлабки маҳсулотни етказиб бера бошлаган эди. Илгарилари нефть цистерналарда келтириларди. Транспорт харажатлари жуда кўп эди. Юклаш ва тушириш пайтида бу қимматбаҳо хом ашё кўплаб исроф бўларди. «Дружба» магистрали ана шу нобудгарчиликка ва ортиқча харажатларга барҳам берди.

Комбинат пропан-бутан гази аралашмаси, бензин, газойль мойи ишлаб чиқаради. Нефтни қайта ишлагандан кейин қолган гудрон қисман электр станцияни юргизиш учун ёқилғи сифатида ишлатилади. Ускуналардан бири гудрондан турли ёғлаш материаллари ажратиб чиқаради, иккинчиси эса парафин тайёрлайди. Комбинат тўхтовсиз ишлаб турибди, унга тобора янги цехлар қўшилмоқда.

Кечаги деҳқон — бугунги ишчи

Келтирилган беҳисоб мураккаб ускуналарни ишлатиш учун малакали кадрлар зарур эди. Электрчилар ва нефтчилар зиммасига жуда оғир вазифалар юкланди. Камтарона ҳисобларга қараганда ҳам иссиқлик электр станциясига 800 дан кўпроқ, комбинатга эса бир мингга яқин киши талаб қилинарди.

Бу ерга биринчи инженерлар, техниклар ва мастерлар бошқа турдош корхоналардан келишди. Улардан кўпчилиги шогирдлар тайёрлаш учун вақтинча келишган эди.

Эндиликда иссиқлик электр станциясидаги ишчиларнинг 60 процентини ерли аҳоли, асосан собиқ деҳқонлар ташкил этади. Илгари балки заводни ҳам кўрмаган ёш йигит ва қизлар лаборант, турбиналар ва насослар бўйича механик ва бошқа мутахассисликлар бўйича касб ўргандилар. Иссиқлик электр станциясида слесарлар, омборчилар тайёрлаш бўйича курслар ташкил этилган. Комбинат ўз инженерларининг ўринбосарлари тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилмоқда. Бу ердан Веспрем химия саноати институтига ёш ишчилар ўқишга жўнатилмоқда. Улар стипендия билан таъминлаб турилади. Диплом ишларини ёқлагандан кейин улар Сазхаломбаттга қайтиб келишади.

Эндре ВАРКОНИ,
Венгрия журналисти.

СУРАТДА: Дунайварошдаги янги болалар боғчаси. Орқада ёлғиз граждандлар учун уйлар.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

НОСИРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҚОҲИРА. Меҳнаткашларнинг халқаро куни — 1 Май байрамига бағишланиб, Қоҳира яқинидаги саноат шаҳарчасида ўтказилган 100 минг кишилик митингда Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир катта нутқ сўзлади.

Бирлашган Араб Республикаси, деди президент, катта муваффақиятларга эришди. Биз, — деди у, — янги босқич — оғир саноатни вужудга келтириш ва бутун Нил водийсини электрлаштириш босқичи бўсағасида турибмиз.

Бирлашган Араб Республикасининг президенти араблар дунёсининг прогрессив кучларини бирликка даъват қилди.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА САЙЛОВ

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Кореяда «президент сайлови» бўлиб ўтди. Асосий кураш президентлик лавозимини даъво қилаётган икки номзод — Жанубий Кореянинг ҳозирги президенти, ҳукмрон демократик республикачилар партиясининг номзоди Пак Чжон Хи билан энг йирик оппозициячи «Синминдан» партиясининг номзоди Юн Бо Сон ўртасида олиб борилди.

Дастлабки маълумотларга кўра, Пак Чжон Хи навбатдаги тўрт йиллик муддатга яна президент бўлиб олиш учун реал имкониятларга эга.

Сеулдан берилган хабарларда айтилишича, Жанубий Корея президенти лавозимига даъвогар бўлган ҳар иккала номзод аслида Вашингтоннинг одамлари бўлиб, Жанубий Кореянинг Вьетнамдаги урушда актив қатнашувини ёқлаб чиқаётган кишилардир. (ТАСС).

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

СОФИЯ, 4 май. (ТАСС). Болгар олимлари Грециядаги фашист тўнтаришига қарши норозилик билдирдилар, деб хабар беради БТА агентлиги. Болгария илмий ходимлар союзи бу ерда эълон қилинган баёнотида минглаб грек гражданларига нисбатан қонунсиз ҳаракатлар ва ўзбошимчаликлар тўхтатилишини талаб қилади ҳамда озодлик ва демократия учун курашаётган грек халқи билан бирдамлик изҳор қилади.

* * *

БЕЛГРАД, 4 май, (ТАСС). Югославияда чиқадиган «Политика» газетаси Афинадаги ўз мухбирининг хабарига асосланиб қуйидагиларни ёзади: минглаб грек коммунистлари ва демократлари ҳарбий соқчилар ва полициячилар қўриқлаган ҳолда Эгей денгизидаги олис Ярос оролига жўнатилмоқда. Газетанинг ёзишича, бу оролда яшаш ана шу кишиларнинг кўпчилиги учун, айниқса саломатлиги унча яхши бўлмаган кишилар учун жуда хатарлидир.

Белградда чиқадиган «Борба» газетаси ёзадики, Ярос оролини «сургун қилинганлар ороли» деб бекорга атамайдилар. Оролда бирлашган демократик сўл партия раҳбарларидан бири Илиас Илиу, Ламбракис номидаги ёшлар ташкилотининг раҳбарлари бор. Греция жандармерияси вакилларининг таъкидлашича, оролга сургун қилинган кишилар «жуда яхши шароитда яшаётган эмиш», аммо ана шу «жуда яхши шароитлар»ни кўриш учун ҳали ҳеч кимга рухсат берилгани йўқ, деб ёзади «Борба» газетаси.

* * *

ПРАГА, 4 май. (ТАСС). Чехословакияда яшаб турувчи грек гражданлари кеча Грециянинг Прагадаги элчихонаси олдига тўпландилар ва мамлакатдаги ҳарбий тўнтаришга қарши норозилик изҳор қилдилар.

Тўпланганлар «Эркин сайловлар бўлишини талаб қиламиз», «Сиёсий маҳбуслар озод қилинсин», «Манолис Глезос озод қилинсин» деган сўзларни баланд овоз билан қайта-қайта такрорладилар. Улар элчихона деворларига ўрнатилган транспарантларда ўз талабларини ёзиб қолдирдилар.

АҚШНИНГ ВЬЕТНАМДАГИ ЖИНОЯТЛАРИ

ДОРУССАЛОМ, 4 май. (ТАСС). АҚШ ва унинг малайлари Вьетнамда қилган ёвузликлари тўғрисидаги махсус китоб Вьетнамда нашр этилганлиги муносабати билан бугун ўтказилган матбуот конференциясида Вьетнам Демократик Республикасининг Танзаниядаги муваққат ишлар вакили Хуанг Дук Фонг гапириб, АҚШ ва унинг малайлари Вьетнамда қилаётган агрессия бутун дунёда қаҳр-ғазабга учрамоқда, деди. Хуанг Дук Фонг Африкадаги миллий озодлик ҳаракатининг матбуот конференциясида ҳозир бўлган вакилларини, шунингдек маҳаллий ва чет эл журналистларини Америка агрессорлари ва уларнинг Жанубий Вьетнамдаги қўғирчоқлари Вьетнамнинг тинч аҳолисига қарши қилаётган ёвуз жиноятларини кўрсатувчи жуда кўп фактлар билан таништирди. Вьетнам Демократик Республикасининг вакили Америка агрессорлари ва иттифоқчиларининг қўшинлари кўрган ҳамда Жанубий Вьетнам Миллий озодлик армиясининг қўмондонлиги эълон қилган талафотларнинг тўла бўлмаган маълумотларини айтиб берди. Шу маълумотларга кўра, шу йилнинг фақат биринчи кварталидагина 80 мингдан ортиқ солдат (шундан 45 мингга яқини америкаликлар ва уларнинг иттифоқчиларидир) ўлдирилган, ярадор қилинган ёки асир олинган, 686 та самолёт, шунингдек кўпгина ҳарбий техника яксон қилинган.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ Л. ЖОНСОННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 4 май. (ТАСС). Президент Л. Жонсон кеча ўтказган матбуот конференциясида унга: генерал Уэстморленд Жанубий Вьетнамга юбориш учун қўшимча қўшинлар сўраганлиги ростми, деган савол берилди. Жонсон тўғри жавоб беришдан бўйин товлаб, мен ҳали Уэстморленд ва бошқа юқори мансабли ҳарбий шахсларнинг тавсиялари хусусида ҳеч қандай қарорга келганим йўқ, деб айтди.

Сўнгра президент Вьетнамдаги уруш муносабати билан Америка халқининг «қайғу чекиши учун кўпгина сабаблар» бор, деб эътироф қилди. Шу уруш туфайли Америка жамиятида жиддий ихтилофлар борлигини Жонсон тан олди.

Яқин вақт ичида Вьетнамда тинчлик бўлиши кутилмайди, деб айтиш билан, у АҚШнинг Вьетнамдаги урушни бундан буён ҳам давом эттирмоқчи ва кенгайтирмоқчи эканини равшан билдириб қўйди.

ҲИСОБ КЎПАЙМОҚДА

ХАНОЙ, 4 май. (ТАСС). Америка самолётлари кеча Вьетнам Демократик Республикасининг осмонига бостириб кирди ва бир қанча вилоятлардаги ҳамда Ханой атрофидаги аҳоли яшайдиган районларни бомбардимон қилди. Ана шу ҳужумлар вақтида Вьетнам Халқ армиясининг жангчилари Американинг 4 самолётини уриб туширдилар.

Олинган қўшимча маълумотларга кўра, Вьетнам Демократик Республикасининг ҳаво ҳужумига қарши курашувчи жангчилари биринчи марта Хабак вилоятида, илгари айтилганидек, битта эмас, балки 2 та Америка самолётини уриб туширганлар.

Американинг Вьетнам Демократик Республикаси устида уриб туширилган самолётларининг жами сони 1840 тага етди, деб хабар беради ВИА агентлиги.

ИҒВОГАРЛИК ҲАРАКАТИ

ГАВАНА, 4 май. (ТАСС). Пренса Латина агентлиги мухбирининг Мексика пойтахтидан берган хабарига кўра, кеча Мехико шаҳрида Кубанинг Мексикадаги элчисига суиқасд қилинмоқчи бўлган.

Номаълум шахслар элчи автомашинаси остига кичкиб портлайдиган бомба қистириб қўйганлар. Бомбанинг портлаши натижасида Куба элчихонасининг ходимлари ва улар ёнидан ўтаётган Мексика аёл граждани ярадор бўлган.

Элчи Хоакин Эрнандес Армас бу пайтда автомашинада бўлмаган. У, Пренса Латина агентлигининг мухбирига, иғвогарликдан мақсад — «Мексика билан Куба халқлари ўртасидаги дўстона қўшничилик муносабатларини» ёмонлаштиришдан иборатдир, деб айтган. Мексика маъмурлари Куба элчисига нисбатан қилинган бу иғвогарликни текширяптилар.

Ажойиботлар... қизиқ ҳангомалар...

ФУТБОЛЧИ БЎЛИБ ТУҒИЛГАН БОЛА

Агар туғилган жойнинг аниқ номини ёзиш мажбурий тусга кирадиган бўлса, яъни туғруқхона, поезд, кема, самолёт, тез ёрдам машинаси ва бошқаларнинг номи ёзилиши шарт бўлса, Болгариянинг ёш футболчиси Тодор Паунов ғурур билан Пловдив шаҳридаги «Локомотив» футбол майдонини кўрсатган бўлар эди. Унинг онаси ўтакетган ишқибоз бўлиб, ойи-куни етиб турганига қарамай, умр йўлдоши қатнашган ўйинга боришга қарор қилган эди. Худди ана шу ерда, стадионда ҳаяжонданми ёки санитария транспорти кечикиб келганиданми, у ўғил кўрди.

Ҳозир Тодор Паунов Пловдивдаги «Локомотив» командасининг ҳимоячиси, унинг отаси Стефан Паунов эса футболчилар командасига тренерлик қилмоқда.

ДЕЛЬФИНЛАР

Яқинда Болгариянинг «Феникс» деган балиқ овлайдиган кемасидан бир денгизчи океанга тушиб кетди. Кучли оқим уни жуда узоққа олиб кетган эди. Денгизчи ўзини ҳушёр тутди ва резина этикларини ҳамда устки кийимини ечиб, океанда чалқанча ётиб олди. У ўртоқларим ёрдамга келар деган ният билан қичқира бошлади. Балиқчилар уни излашга тушдилар.

Бироқ, кутилмаганда у баданига бир нарса текканини сезди. Угирилиб қараган ҳам эдики, бир тўда дельфинлар орасида қолганини кўрди. Улар денгизчига яқинлашиб келишарди. Дельфинлардан бири унинг ёнига келиб, ҳатто ялаб ҳам кетди. Кейин одамнинг овозига ўхшаб «тюф» деган товуш чиқара бошлади. Бу товушни бошқа дельфинлар ҳам эшитиб, денгизчини қутқариш тўғрисида қичқириша бошлади. Қандайдир бир балиқ денгизчига ҳужум қилмоқчи бўлган эди, дельфинлардан иккитаси уни ҳайдаб юборди. Кўп ўтмай қутқарув қайиқчаси етиб келди. Дельфинлар унга йўл очиб, денгизчи қайиққа чиққандан кейин океанга сузиб кетишди.

ТОК ПАХТАНИ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ

Дунёдаги кўпгина мамлакатларда йиғим-терим пайтида пахта нобудгарчилигини бартараф этишнинг йўлларини топиш учун кўп ҳаракатлар қилинмоқда. Айрим жойларда тез-тез оригинал таклифлар ҳам киритилаётир. Масалан, комбайннинг орқасидан эгилувчан, тукли ғалтак тиркалади. Ерга тўкилган пахта ўша тукларга илиниб, сўнгра шамол ёрдамида бункерга туширилади.

Бироқ, ерга тўкилган пахтани терадиган ғалтак қанчалик яхши ишламасин, барибир чуқурчаларда ҳамда тупроқ эшилиб ётган ерларда қолган пахтани тўла териб олиш амри маҳолдир.

Хўш, шундай экан, пахтанинг умуман ерга тўкилмаслигига эришиш мумкин эмасми?

Америка конструкторларидан бири худди ана шу усулни топиш учун уринмоқда. Комбайнга доимий ток генератори қўйилади. Унга машинадан алоҳида ишлайдиган шпинделлар — йиғим-терим пайтида пахтани ялаб ўтадиган механизмлар уланади. Улар атрофида электростатик майдон ҳосил бўлиб, чаноқлардаги пахта ғалтакка эмас, балки йиғим-теримни бевосита амалга оширадиган шпинделларга ёпишади.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — Музикали танаффус, 9.50 — «Пиллачилар юбилей вахтасида» (тож.), 10.10 — «Ғолибларга шон-шарафлар» симфонияси, 10.30 — Қўшиқлар, 11.10 — «Масофасиз ва қоғозсиз газета», 11.25 — Куйлардан-куйларга, 12.15 — Спорт (рус.), 12.30 — Концерт (Республика халқ ҳофизлари), 13.30 — Қўшиқлар, 16.10 — Концерт (талабаларга мувофиқ), 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — СССР Большой театри солистларининг концерти, 18.30 — Эстрада концерти, 20.45 — Радио кунига бағишланган концерт (Свердлов номли концерт залидан), 21.25 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.10 — Концерт (алоқачиларнинг талабига мувофиқ), 23.20 — Куйлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 16.55 — Эшиттиришлар программаси, 17.00 — Бахтиёрнинг саёҳати (болалар учун), 17.20 — Телевизион янгиликлар, 17.35 — Диққат, телевидение (телеочерк), 17.55 — Истиқбол эгалари («Ёшлик» студияси), 18.50 — Телевизион янгилик (рус тилида), 19.00 — Қувноқ ҳандалар, 19.45 — Радио кунига бағишланган концерт олиб кўрсатилади.

20.50 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 16.55 — Эшиттиришлар программаси, 17.00 — НЭНКЭ (болалар учун кинофильм), 17.20 — Мактаб радиоузели, 17.40 — Космик кўприк (илмий-оммабоп фильм), 18.00 — Ёшлик (фильм-концерт), 18.30 — Телевизион янгиликлар, 18.40 — Ярим асрдан сўнг (телеочерк), 19.00 — Спорт, 19.40 — Эстрада концерти.

Ўзбек тилида: 20.25 — Телевизион янгиликлар, 20.35 — Иззат қиламан ва ҳурматлайман (телефильм), 20.55 — Концерт, 21.35 — Наташахоним (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 6/V да Спартак, 7/V да Чио-Чио-Сан.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/V да Улимдан кучли, 7/V да Сўнгги қурбон.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да Фарҳод ва Ширин, 7/V да Гули сиёҳ.

КИНО

Ғазаб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Гуноҳкорлар мактаби — «МИР», «МОСКВА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Уруш ва тинчлик (1 ва 2-рия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Виждон амри билан — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Саёҳат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Наташа Ростова — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10 да)

Ғазаб — «ПОБЕДА».

Етти оғайни фарзандлари — «ШАРҚ».

Шкид республикаси — «МЕҲНАТ».

Бўри феъл — «УДАРНИК».

Кавказ асираси — «1 МАЙ».

Уларни афтидан танирдилар — ПУШКИН номли.

Кимсиз, доктор Зорге? (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уруш ва тинчлик (1 ва 2-серия) — «ХИВА».

Виждон амри билан — КАФАНОВ номли.

ГЕОЛОГИЯ ВА МИНЕРОЛОГИЯ ХОМ АШЕЛАРИ УРТА ОСИЕ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

1967 ўқув йили учун

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ва ажралган ҳолда қуйидаги мутахассисликлар бўйича: руда фойдали қазилмалари геологияси ва қидириш, рудасиз фойдали қазилмалар геологияси ва қидириш, фойдали ер қазилмаларини қидириш техникаси.

Ҳужжатлар, қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 15- уй.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Фарғона ва Сурхондарё областида ҳаво ўзгариб туради. Айрим районларда вақти-вақти билан ёмғир ёғади. Республиканинг қолган районларида ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. 21-26, айрим жойларда 28 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳавога бир оз булут чиқади, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 8-10, кундузи 24-26 даража иссиқ бўлади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ НАВБАТДАГИ СОНИ 8 МАЙДА ЧИҚАДИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ ЗИРАБУЛОҚ 2-РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ

(Главстройиндустрия)

«ДТ-54» тракторлари, «МТЗ-5» ва «Э-302» базасидаги «Э-153» экскаваторларини катта ремонт қилиш ва СССРда чиқарилган трактор, автомобилларнинг тирсакли валларини шлифовка қилиш учун

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Самарқанд область, Нарпай райони.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

БИЗНИНГ АДРЕС

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283 Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258 Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 106. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 00916.